

№
1

I. KONFERANS

tutanak ve *belgeler*

genel sekreter'in
"açış ve kapanış
konuşmaları"

konferans programı

rızgari

PRK/I.Konferansı
TUTANAK ve BELGELER
NO:1

GENEL SEKRETER'in
"AÇIŞ ve KAPANIŞ KONUŞMALARI"
Ve
Konferans Programı

Rizgarî

Weşanên
PARTIYA RÎZGARÎYA KURDÎSTAN
(PRK/Rizgarî)
Yayınları

Hejmar/NO:29

GENEL SEKRETER'in
"AÇIŞ ve KAPANIŞ KONUŞMALARI"
Ve
Konferans Programı

Tîprêz-Çap/Dizgi-Baskı:

(PRK/rizgarî)

Weşan û Çapê Nawendîya
Basım/Yayım Merkezi

Çapa 1.em: İlon 1992

1.Basım :Eylül 1992

PRK/Rızgari I.Konferansı;SSCB ve Doğu Bloku'nun çözüldüğü, emperyalist-kapitalist sistem karşısında sosyalizm umutlarının dağılmaya başladığı; ulusal kurtuluş mücadelesinin "Yeni Dünya Düzeni" doktrini içinde şekillendirilmeye çalışıldığı, kısaca ağır siyasal, ideolojik çalkantıların yaşandığı bir dönemde toplandı.

Konferans, aynı zamanda on yedi yıllık bir geçmişe karşın Rızgari hareketinin ilk konferansıydı.

12 Eylül sürecinde ve hızla gelişen ülke ve dünya koşulları içinde birçok olgunun yeniden ele alınıp değerlendirilmesi, bir anlamda hesaplaşılması kaçınılmazdı. 1988 yılında Partiya Rızgariya Kurdistan'la birlikte örgütlü bir yapıya ulaşılmıştı, ama hareketin içinde zamanla birbirinden ayrı biçimlenen, değişik görüş ve yönetimlerin varlığı devam ediyordu.

Bu değişik eğilim ve görüşlerin, bir konferans zemininde tartişılması, dil birliğine, ortak bir anlayişa varılması da PRK/rızgari konferansının önemini arttırmaktaydı.

I. PRK/rızgari Konferansı bu siyasal iklim içinde kaçınılmaz olarak, sürecin dayattığı ideolojik-siyasal, hatta moral ve felsefi bir hesaplaşmaya/saf-laşmaya da sahne oldu.

Konferans, parti düzlemi içinde önemli ölçüde dil birliği sağlarken, **Sağ Tasfiyeci**'liğin yol açtığı bir **likidasyon**'la da karşılaştı.

Yayına sunduğumuz **Konferans** tutanak ve belgeleri, öz olarak yalnızca siyasi hareketimiz açısından değil, ama döneme ilişkin siyasal-ideolojik hesaplaşmaların bir dökümanı olması bakımından da öneme sahip.çünkü,benzer saf-laşma ve likidasyonların,hemen bütün ulusal kurtuluş rgtleri,Marksist-Leninist rgt,cephe ya da partilerde yaşandığı bir süreçten geçiliyordu.Reformizmin,teslimiyetçilik ve sağ-opor-tnizm tarihinin hiç bir döneminde devrimci radikalizme bu kadar açıktan karşı koyma cesaretini göstermemişti. Kautsky'lerin, Bernstein'lerin, II. Enternasyonal'in lanetli ruhları devrimci örgüt ve akımları  alırcasına dağıtmak,parçalamak üzere yeniden dirilmişlerdi. Dünyanın siyasal ikliminin bu karmaşası içinde "**  z  l m e k**" ya da "**d i r e n - m e k**" Konferans'ın önüne iki yol olarak dikilince, Konferans'ın ağırlıklı çoğunluğu, kendi içinde taşıdığı parçalılığa ve pek çok dezavantaja rağmen "**d i r e n m e y i**", "**rgtllğ**", "**devrimci radikalizmi**" seti..

PRK/rızgari Konferansı, Genel Sekreter'in açılış konuşması'yla başladı. Ve yine, kapanış

konuşması'yla sona erdi. Konferans öncesi ve sonrası durumu değerlendiren bu iki konuşma, çalışmaların net bir bilançosunu ortaya koymaktadır. (Bu konuşmaları Konferans tutanak ve belgeleri **1 Nolu** yayın'ı olarak sunuyoruz.)

Konferans süresi boyunca, daha önce saptanmış olan gündemler üzerine hazırlanmış metinlerin sunulması ve tartışılmaları yapıldı. Konferans Divanı'na verilen bir önerge ile, herkesin daha önceden hazırlanan metinler dışında Konferansa metin sunabilmesi de karar altına alındı. Tartışmaların tümü banta kaydedildi ve çözümlenmeleri yapıldı. Tartışmalar sonucunda Konferans metni olarak kabul edilen metinlerin değişiklik önergeleriyle birlikte yayınlanmalarına da karar verildi. Kuşkusuz, reddedilen metinler de Konferans'ın önemli belgeleridirler. Basın/Yayın Merkezimiz bunları da yeri geldikçe yayınlayacaktır. Burada belirleyici olan nokta, Konferans iradesinin ortak görüşlerini yansıtmaya ya da çoğunlukça kabul edilmeyen düşüncelerin bir karşılaştırılmasının yapılabilmesidir (**1 Nolu** yayına Konferans Programı da eklenmiştir.).

Bu nedendir ki, hem Konferans'ta hem de hareketimiz açısından önemli bir ayrılığın hem de dünyadaki sağa savruluşun bilinçlerdeki izdüşümünü belgelemesi açısından, çoğunlukça reddedilmiş olan **"Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler"** başlıklı Konferansa sunulan metni de Konferans belgesi olarak sunuyoruz (Bu metin ve üzerindeki tartışmalar tutanaklardan aynen alınarak Konferans Tutanak ve Belgeleri **2 Nolu** yayın olarak basıma hazırlanmış, baskısı yapılmaktadır.)

Konferans'ta yaşanan ayrışmanın kökleri kuşkusuz eskilere uzanmaktadır. Fakat, parti içindeki değişik eğilim ve düşüncelerin program ve tüzük bütünlüğü içerisinde uzlaşması, bütünleşmesi mümkündür, gerekliydi de.. Oysa, Konferans'ta gelinen noktada artık bu düşünce ve eğilimlerle aynı program ve örgüt bütünselliği içinde yürünemeyeceği ortaya çıktı.

Daha çok Avrupa delegelerinin önemli bir bölümünün temsil ettiği bu akımın **Sağ-Tasfiyeci** bir karakter taşımasını tesadüfi saymamak gerekir. Hem mülteci bir ruh halinin, hem de Avrupa'da odaklanan siyasal atmosferin hasta ettiği bir grup, bütün tartışmalar boyunca partiyi bu çizgiye çekmeye çalıştı.

Konferans'ta en sert ve elektrikli tartışmaların **"legalizm"** konusunda yapılması da, radikal bir duyarlılığı göstermesi açısından ilginçtir. Partinin "legal mücadele alanlarını boş bıraktığı ve bu alanda doğan ihtiyaçlara cevap vermesi gerektiği" gibi Konferans çoğunluğunun da katıldığı bir eleştiriden kalkılarak; **legalleşme** programlarının anahtarlarının verilmesi saflaşmayı bir anda ortaya çıkardı. Avrupa delegeleri bu eleştiriye bir noksanlık olarak "siyasal bir tercihin, legalizm teorisine yatmanın giriş noktası" olarak kabul ettiklerini koydular.

Ne var ki, bu akım çok daha köklü bir kopuşun ve **Sağ-Tasfiyeci**'liğin hesaplarıyla davranmaktaydı. Hastalığı nedeniyle uzun süre Konferans'ta kalamayan **Azad**'ın hazırladığı söylenen metin **yol ayrımını** bütün netliği ile ortaya koydu ve okunduğu andan itibaren de "temkinli reformcuları" kesin bir tercihle karşı

karşıya bıraktı. Çünkü, Azad'ın "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler"i sadece yorulan bir Marksist'in trajik geri dönüşünü değil, aynı zamanda Kürdistan siyasal sahnesinde Sağ-Tasfiyeci'liğin MANİFESTOSU'nu da ortaya koymuş oluyordu.

Konferans delegeleri, siyasal hareketimiz ve parti içindeki geçmişi itibariyle büyük saygınlık ve ağırlığı olan Azad'ın ihtilalci düşünce ve önermelerinden bu keskin dönüşü etkili olduysa da, sonuç delegelerin bu düşüncelerden kopuşuyla değil, Azad'ın saygınlığının trajik çöküşüyle noktalandı.

Konferans büyük bir çoğunlukla Azad'ın metnini reddetti. Temkinli Avrupa delegeleri bile Azad'ın metnini ancak bazı şerhler koyarak kabullendiler. Çünkü, Azad'ın metni muhteva itibariyle tamamen yılgınlık ve teslimiyet ruhunu taşımasına karşın -yılların getirdiği dil alışkanlığı ile olsa gerek- radikal kalıntılar taşıyordu. Bu metnin ifade ettiği belki de en doğru söz en başa yazılmıştı:

"İdeolojide gerilla mücadelesi yapılmaz. Cephe savaşı yapılır" diyor ve onun için "söze doğrudan giriyordu". "Marksizm-Leninizm'in artık dönemini doldurduğu; illegal örgütlenme biçimlerinin tasfiye edilmesi gerektiği; Kürt hareketinin anti-emperyalizm'in jandarmalığını yapmaktan vazgeçmesini; bağımsız-birleşik Kürdistan sloganının sorumsuzluğundan; silahlı mücadele anlayışından vazgeçilmesini vb.." öneriyordu. Bu önermelerin dayandığı iki siyasal zemin vardı Azad'a göre.

"Türkiye'de demokratikleşme süreci başlamıştı. Türk ekonomisi Avrupa'ya entegre olmak

zorundaydı. Bu kaçınılmaz olarak siyasal üst yapıda **demokratikleşme** demekti. Kapılar açılmıştı , Kürtlerin yapacağı bir tek şey kalıyordu geriye, açılan bu kapıları zorlamak, demokratikleşmeye omuz vermek !"

Diğeri de, artık reel sosyalizm ve onun yarattığı siyasal kültür çökmüştü. Bunları çöp tenekesine atmak ve kapitalizmin kutsal "demokrasi, kültür ve ahlakına" **s e c d e** etmek, illegal örgütleri legalleştirmek gerekiyordu. "Kürt hareketi artık devlete karşı olmaktan onun kurumlarında çalışma aşamasına gelmişti.."

Ayrışmanın ve bu görüşlerin yazılmasının üzerinden bir yılı aşkın süre geçti.

Tasfiyeci teorilerini Türkiye'nin "demokratikleştiği ve bunun kaçınılmazlığı üzerine" oturtan, "toplu legal dönüş hesapları yapan" bu akımın, ülke ve dünya gerçeklerinden ne kadar **UZAĞA DÜŞTÜKLERİ**, ayaklarının ne kadar **havada olduğunu** kendileri de gördüler. Bu delegeler, "aralanan kapıları zorlamak" bir yana, burunlarını dahi uzatamadılar içeri. Çünkü, "demokratikleşme rüyası"nın ardında, azgınlaşan Konrt-Gerilla terörü, kitle katliamları, kan-ateş ve bombardımandan başka hiç bir ses gelmiyordu Kürdistan'dan.. Mücadeleyi tatil; devrimci örgütleri tasfiye; emperyalizmin programlarıyla uzlaşma mantığı, onların neredeyse en basit yurtseverlik duygularını bile köreltmek üzeredir. Kürt hareketi, işgalci bir ordunun, kan dökücü azgın bir militarist devlet yapısının içinde nasıl yer alacaktı ? Korucu olarak mı? **Azad**'ın legalizm görüşü, Kürdistan'ın sert siyasal nesnelliği karşısında

çürümekten başka bir geleceğe sahip olamadı..

Sorunun diğer yanı da "sosyalizm"den, "Mark-sist-Leninist" gelenekten kopmada durmaktadır. Rızgari hareketi varoluşundan bu yana hiç bir zaman şabloncu ve dogmatik anlayışlara prim vermemiş ve resmi sosyalizm görüşünden, başından beri kopuşmuş bir akımdı. Dolayısıyla, "reel sosyalizmin" çöküşü, "SSCB'nin dağılması" vb.. gibi olgular, bizim sosyalist siyasal anlayışımızı ortadan kaldırmıyor. Tersine doğruluyordu.. Rızgari, "sosyalizm" denilince hem II. hem III. Enternasyonal'in özüne ters düşen nitelikleri ile radikal biçimde konuşan Kürdistan'lı tek hareketti. Bu açıdan onun genel sosyalist siyasal perspektifinde bir sarsıntı sözkonusu değildi.. Zorlu ve çetin bir süreçten, gelinek noktada enine boyuna tartışılarak, aşılması gereken yanlışlıkların üzerine gidilmesi gerekiyordu. Ve zaten Konferans'a "sosyalizm" konusunda verilen metinler bu konuda eleştirici ve sahip çıkıcı bir anlayışı ortaya koymaktaydılar.

Fakat **Sağ-Tasfiyeci**'lerin metinlerinde ve **Azad**'ın "MANİFESTOSU"nda belirlenen şey tümüyle ideolojik-siyasal, ahlakî ve felsefi bir çözümlü, bir geri dönüşü, emperyalist-kapitalist sistem karşısında bütün cephelerde bozgun ve teslimiyeti temsil ediyordu. "Sosyalizm" sözünün bütün metinlerden kazınmasını istemeye kadar varan bu ruh hali, bu arınma duygusu, o ana kadar savunula gelen düşünce sistematığının eklektikliğini belirlemesi açısından ders vericidir. Çünkü, sosyalizm bize göre sadece bir kaç ülkede "kuruluş deneyimi" ve "bürokratik aygıtların eylemleri" ile belirlenen bir şey değildi. O, bir düşünce ve

davranış biçimiydi. Bu arkadaşlar, partinin bütün dünya görüşü, siyasal, ahlakî ve moral bütün değerlerini atarak, kapitalist sistemin kültürüne, siyasal hegemonyasına boyun eğmemizi istiyorlar.. "Sosyalizm bitmiştir", ama, emperyalist-kapitalist sistem bütün sömürgeçliği, kan dökücülüğü ile sürmekteydi. Bu sisteme karşı ve onu değiştirmek üzere örgütlenmek sosyalist olmanın ölçütüydü bizim için.

"Sosyalizm bitti ama, biz daha çok ulusal mücadeleye dönelim. Sosyalizm, enternasyonalizm bizim elimizi ayağımızı bağıyordu" gibi "saf ulusalıcı" yakarışların özünün ne kadar değersiz olduğu da ortadaydı..

Çünkü, "sosyalizm"den çark eden bu "saf ulusal kurtuluşçu" arkadaşlar, "Bağımsız-Birleşik Kürdistan" çözümünden de çark ediyorlardı. Sömürgeci işgal ve şiddet koşullarında "legalleşmeyi", hatta "devletin kurumları içinde yer almayı" öneriyorlardı.. "Silahlı mücadelenin zamanının geçtiğini" ilan ediyor; "anti-emperyalizmin jandarmalığına gerek olmadığı"ni söylüyorlardı.. Kısaca, sömürgeciliğin bütün kurum ve kuruluşlarına tam teslimiyet "daha iyi ulusalıcı" olmak biçiminde sunuluyordu.

Azad'ın metnindeki bu açık ve net anlatımlara karşın Konferans'ın Sağ-Tasfiyeci Avrupa kanadı, görüşlerini savunmakta oldukça utangaç davrandı.

İdeolojik mücadele Azad'ın tersine, cephe savaşıdan kaçarak bu metne ancak orasından burasından sahip çıkmakla kötü bir "vur-kaç" savaşına yönelikti. Metin Konferans'ta oylandığında Avrupalı 8 delege, ancak "bazı şerhler"

koyma zorunluluğu duyarak metni onayladıklarını belirttiler. Çoğunluk metni reddetti. Böylece, **Azad**'ın cephe savaşı daha ilk anda bozguna uğramış oldu..

Avrupa delegeleri ideolojik mücadelenin "gerillalığını" da yapamadılar. Kötü bir kaçak güreş oynadılar. Onlar diyorlardı ki, "Biz **Azad**'ın metnini onaylıyoruz, ama legalizm bölümü hariç". Açıkça söylemek gerekirse, **Azad**'ın metni zaten "legalizmin teorisini yapmak" iddiasındaydı. Bütün ideolojik-siyasal arka plan bunun için hazırlanmıştı. (Konferans gündeminin legalleşme ve yasal parti süreci bölümünde sunulan ve üzerindeki kapsamlı tartışmaları da tutanaklardan aktararak "**Legalleşme ve Yasal Parti Sorunu**" başlığı ile 3 Nolu yayın olarak basıma hazırlıyoruz.) Avrupa delegeleri, **Azad**'ın metnindeki bütün siyasal değerlendirmelerin mantığına ve örgüsüne katılmak, ama, sonucu olan "Rızgari'nin tasfiye edilmesi" önerisine katılmamakla iki yüzlülük yaptılar. Daha doğrusu asıl niyetlerini gizleyerek, Konferansın legalizm ve tasfiyecilik üzerindeki duyarlılığına taviz verdiler.. Fakat, bu taviz aslında bir uzlaşma anlayışını taşımıyordu. Konferansı ikinci bir önerme ile aynı sonuca "örgütsel tasfiye"ye vardırmak için, geçici bir tavizden ibaretti.. Bu da, Konferans'ın ittifaklar konusunun tartışıldığı gündemde "Ala-Rızgari ile Birlik" dayatmasıydı..

Görünüşte, bir hayli birlik taraftarlığı adına yapılan bu atak, hiç kimsenin reddedemeyeceği bir formüle bulandırılarak, ortaya sunuldu. Avrupalı delegeler ısrarla "Ala-Rızgari Birlik Platformu" ile "BİRLİK" kararı alınmasını, bunun partinin atılım yapması için "son şans

olduğunu" vurguluyorlardı. NEDEN ?

Çünkü, "Ala -Rızgari Birlik Paltformu" "proleter devrimcilikten" son durak olarak "çağdaş, demokratik liberal, legalist" bir yörüngeye gelip oturmuştu. **PRK** Konferansı'nın reddettiği bütün görüşler üzerine bireyciliği ve anti-örgütçülüğü de ekleyerek bir birlik.. **ÖRGÜTSÜZLÜK TÛMÛNE EGEMEN OLMUŞTU.** Rızgari ayrışmasından sonra topladığı tabanı çarçur eden, ortada bırakarak, bir kaç kez sadece kişisel çatışma ve sürtüşmelere dayalı olarak bölünen ve Avrupa mülteciliğinde karar kılan bu ekip, kendine "taze kan istemekteydi".. Kürdistan'da kendi eski tabanı olmak üzere hiçbir etkisi ve saygınlığı kalmamıştı. Rızgari'nin böyle bir yapı ve "örgütsüzlükle" "birlik" yapması, onun açıkca tabanını kaybetmesine ve anti-örgüt anlayışlarla provake edilmesine yol açacaktı.Ortak bir bileşenle "legalist ve sağ oportünist, mülteci" bir örgüt haline getirilmesi amaçlanmaktaydı. Onlarla birlikte Rızgari de bitirilmek isteniyordu. Rızgari'nin varlık şartı ve gelişmesi bir türlü hazmedilemiyor ve bu bütün olaylara karşın Ala-Rızgari'yi yalnız ilgilendiriyordu.. İşte bütün bu anlayışlarla, Ala-Rızgari ile birlik bu delegeler tarafından savunulmaya ve gerekçe olarak Rızgari'nin ilk dönemlerdeki kitleliliğini tekrar kazanacağı çağrışımlarıyla ve dramatik anlatımlarla sunulmaktaydı..

Bu dayatma reddedildi. Çünkü, Ala-Rızgari ile birlik çağrısına cevap verilmiş ve Parti Konferansı'ndan sonra belli bir gündemle bir araya gelineceği belirtilmişti. Bunun için tarih bile saptanmış, Eylül 1991'de görüşmelere hazır olduğumuz belirtilmişti. Bu görüşme-

nin sonucunda, ideolojik, siyasal, örgütsel anlayışların ortaklaştırılması koşuluyla bir birliğe -ama, örgütsel birliğe değil- gidilebilirdi. Yoksa, bu görüşmeleri ambargo altına alıcı yönlendirmelerin hiç bir anlamı ve yararı yoktu.

Konferans bu dayatmayı reddettiği anda ipler koptu. Çünkü, **Sağ-Tasfiyeci**'lerin artık Konferans'tan çıkarabilecekleri hiç bir karar kalmamıştı..Bunun şoku içerisinde dramatik çıkışlar yaratarak Konferans'ı terkettiler. İki hafta boyunca katıldıkları bu Konferans'ın **meşruiyeti**'ne ilişkin eleştirileri, suçlamaları da ihmal etmeyerek elbette.

"Birlik" diye sihirli bir sözcüğe sarıldıklarını sanarak, en başta "parti içi birliği" ortadan kaldıran bu delegelerin Konferans'a daha önce hazırladıkları seneryolarla geldikleri sonraki süreçlerde açığa çıkmıştır. Siyasal çıkışları Kürdistan gerçeği karşısında tuzla buz olduğu gibi, örgütsel pratikleri de aynı kararsızlığı izledi. Ne var ki, Konferans'ı topluca terkederek ve ardından onunla ilgili desteksiz bir sürü suçlama icat etmenin tek bir nedeni vardı. Kendilerine yar olmayan bu yapıyı giderayak mümkün olduğunca demoralize ederek, likide ederek, bozarak ayırmak.. (**Sağ-Tasfiyeci**'lerin Konferans'tan sonra gönderdikleri "Ayrılık metni" ile Partinin "Cevap metni", Konferans Tutanak ve belgeler **4 Nolu** yayınında **EK** olarak verilecektir.)

Sonuç itibariyle bizim ve ayrılanların geldiğimiz yer, **PRK** I. Konferans'ından sonraki pratiğimizle apaçık ortadadır..

(...)

I.KONFERANS'a ilişkin belgeleri sistemli olarak yayınlamaya devam edeceğiz.

Saygılarımızla.

***

www.arsivakurd.org

Bant No: 1/A
Tarih:12.7.1991

AÇILIŞ

GENEL SEKRETER: (Konferans Yürütme Komitesi adına)

Partiya Rizgarîya Kurdistan I.Konferansını açıyorum. (...) Elimizdeki listeye göre 5 arkadaşımız yarın sabah toplantıya gelebilecekler. Bir arkadaşımız da hastahanedeki bulunuyor. Bunlar dışında listede adları bulunan bütün delege arkadaşlarımız toplantıda hazır dırlar.

Konferansımızın bugünkü gündeminin en önemli sorunlarından birisi, uzun süredir birbirlerinden ayrı kalmış olan delege arkadaşlarımızın tanışmalarıdır. Bu nedenle, Konferans Divanı'nın oluşmasından sonra, delege arkadaşlarımızın birbirleriyle tanışıp-görüşmeleri için belli bir süre verilecektir. (...)

I.Parti konferansımızın **ulusumuza ve ÷lkemize** hayırlı olmasını diliyorum. (uzun ve gür alkışlar).... Delege arkadaşlarımızı **Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde** şehit düşen, hapis hane de bulunan, sakat kalanların anıları için saygı duruşuna davet ediyorum.

Saygı duruşu (...)

Değerli arkadaşlarım, Konferans Yürütme Komitesi'nin programı gereği Konferans Divanı'nın oluşması gerekmektedir. Divanın oluşmasından sonra görevimizi ona bırakmış olacağız. Gerek çalışma takvimi, gerekse koşullarımızın gözönünde tutularak mümkün merteye divandaki arkadaşlara yardımcı olacağınıza inanıyorum. Yürütme Komitesi'nce divana önerilmiş arkadaşlar dışında önerisi olan yoksa, bu arkadaşları oylarınıza sunacağım. Kendilerini tanıtayım, Baran, arkadaş..., Serhat arkadaş..., Zınar arkadaş... Yedek olarak da Jihat arkadaş önerilmiş. Divanda bulunan arkadaşlar, bir de gündem gereği zaman zaman ayrılacakları için yedek önerilmiş. (...) Başka öneri yok. Divana önerilen arkadaşları oylarınıza sunuyorum (...) Kabul edenler (...) etmeyenler (...) edilmiştir. Buyrun (...) (Divan üyeleri yerlerini alıp, işbölümü yaptılar) (...)

Divan Başkanı: Bütün delege arkadaşları, divan adına selamlarım. Hepiniz hoş geldiniz. Partiya Rizgarîya Kurdistan, bir gerçektir ki, bugün Kürdistan'da örgütlü güçlerden birisidir. Ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin bu aşamasında büyük bir atılım yapmak zorundadır. İnanıyorum ki bu atılımın yapılacağı böyle bir konferansın düzenlenmesiyle kendisini göstermektedir. Bu konferansta alınacak kararlar, bu konferansta tesbit edilecek, saptanacak eğilimle, PRK'nin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde üzerine düşen görevi yapabileceğine ve büyük bir atılım göstereceğine inanıyorum. Şimdiden sizi kutluyorum. Konferansın örgütümüze, ulusumuza ve mücadelemize hayırlı olmasını diliyorum.
(alkışlar....)

Arkadaşlar, gündemi işletmeden önce Genel Sekreter arkadaşın belirlediği gibi, delege arkadaşların birbirleriyle tanışma gerekliliği var. Bunun için, bir süre ara veriyoruz. Bu zaman zarfında arkadaşlar birbirleriyle sohbet edip tanışma imkanını bulacaklar. Yönetimin saptadığı bir saat var mı? (Bazı sesler anlaşılıyor) (...)

(iki saatlik aradan sonra)

Arkadaşlar, bu günkü çalışmamızda, gündeme göre Genel Sekreter'in konuşması var. Ancak, öğrendiğimize göre, gelmeyen arkadaşlarımızın bir kısmı yarın sabah toplantıda olmak durumundadırlar. (...) Bu bakımdan, G.Sekreter'in konuşmasının onların da huzurunda yapılmasının daha olumlu olacağı düşüncesi var. Bu itibarla gündemin bu kısmını yarına bırakacağız. Bugün sadece bazı teknik konuların çözümlenmesi için açıklamalarda bulunacağız ve toplantıyı ertelemiş olacağız.

Arkadaşlar, zanediyorum ki bütün arkadaşlara gündem dağıtılmıştır. Gündemi okumamıza gerek yok. Herkes gündemi biliyor mu? (Bazı anlaşılmayan sesler ve "yok" cevapları) bilmiyor.. O zaman ben gündemi okuyacağım size. Yalnız ondan evvel katılan arkadaşlarla ilgili bir açıklamada bulunalım. Şimdi konferansa asıl ve yedek delege olarak çağrılanlar var. Asıl delege olarak çağrılanlar 70 kişidir. (...) adı okunmayan var mı? Evet arkadaşlar birbirlerini tanıdılar. Şimdi de ben görevli arkadaşları tanıtayım size. Bu konferansın sürdürülmesi ve hizmetlerinde görevli olanlar (...), bu arkadaşlar burada değiller, tanımış olun. **Güvenlik için görevli olan arkadaşlar, iç ve dış güvenlik için getireceği tedbirlere bütün arkadaşların itibar etmesi gerekiyor.** Dış

güvenlikle görevli olan arkadaşlar (...) İç Yürütme Komitesi de (...) Redaksiyon Komitesi de (...) arkadaşlardır.

(...)

Arkadaşlar, bu bir konferanstır, gündem önceden saptanmıştır. Bu gündemin değiştirilmesi konusu yok. Çalışmalar bu gündemdeki maddelere göre yapılır. Fakat, konferanstaki eğilime bağlı olarak, arkadaşların bir öneri sunma durumu olabilir. Bu öneriler ışığında bazı konuların da tartışılması yönünde talepler olabilir. Bunu, öneriler bölümünde yazılı olarak divana getirebilirler. Divan değerlendirir ve sonra, normal olarak sizlerin görüşlerinize sunabilir...

Evet, Konferans Gündemi şu; (Konferans programının okunmasına başlandı)

(**Belge No:1**, belgelere yayın sırasına göre **Basın/yayın Merkezi** tarafından konulan No)

PARTİYA RIZGARIYA KURDISTAN I.KONFERANS PROGRAMI:

1- Konferans (...)12/7/1991-26/7/1991 tarihleri arasında (...) yapılacaktır.

2- Konferans amacı ve zorunluluğu:

Partimiz, gerek tabandaki ve gerekse merkezi yapımızdaki yoldaşlarımızın öneri ve istekleri doğrultusunda;

-Dünya'daki ve sosyalizmdeki gelişmelerin yorumlanması,

-Yaşanılan belirsizliklerin netleştirilmesi,

-Ülkemizdeki ve bölgemizdeki gelişmelerin

KUKM açısından yarattığı yeni sorunların tartışılması,

-Siyasi tıkanıklıkların aşılması ve somut çözümler getirilmesini,

önümüzde duran en önemli sorunlar olarak görmektedir.

Bu öneri ve isteklerin, parti programını, strateji ve taktiklerini etkileyici ve değiştirici sorunlar olduğu da açıktır. Bazı somut çözümlere ulaşmak, parti mücadele sürecini güçlendirmek, kadrolarımızın yekpâreleştirilmesini sağlamak amacıyla bir konferans düzenlenmesi **Parti Polit Büro**su tarafın uygun görülmüştür.

Düzenlenen konferansın içinde bulunduğumuz süreç bakımından zorunluluğu ise, aşağıdaki açılımlara indirgenebilir.

Şöyleki;

1968 Prag Olaylarıyla kendisini yenileme ve yeniden üretme sürecine giremeyen **Reel "Sosyализm"**, en son zaafını Afganistan'a Devrim ihraç ederek ortaya koymuştu. Ardından, emperyalizmin sürekli ve sistemli psikolojik savaşı karşısında, sosyalizmi arkalayacak uluslararası proletarya hareketi ve ulusal kurtuluş mücadeleleriyle en basit düzeyde bile dayanışma ve ilişki kuramayarak; kendini ulusal sınırlara hapsetmiş, yalnızlaşmış, giderek 17 Ekim Devrimi ile temelleri atılan sosyalist nüveleri de adım adım çürüterek, topyekûn imha etme noktasına varmıştır. Sonunda emperyalizmin rasyonellerini kabullenerek hareket etmeye başlamıştır. Her zaman küçümsenen ve basite alınan emperyalizm; güçlü ve etkin bir sosyalist alternatifin olmayışı-

nın avantajlarını da çok iyi kullanmış, kendini "yenileyerek" güçlenmiş; Dünya'da hangi statü'nün değişmesine ya da değişmemesine karar vermişse, onu sistemli olarak uygulamış ve uygulatmıştır..

Emperyalizm cephesindeki bu gelişmelere karşın, "sosyalist" devletler ise, bunun karşısında yanlış ve çarpık siyasi manevralarını öylesine büyük bir gürültü ve şamata ile sundular ki; dünya sosyalist hareketi ve ulusal kurtuluş mücadelesi içinde olan sömürge ulusları da direkt etkisi altına aldı.. Bütün bu olup bitenlere rağmen, gelişen olaylar Marksist açıdan yorumlanamazken, emperyalist programlar ise, sürecine uygun tartışmasız kabul edilir oldu.. Emperyalist çözümler dışında hiç bir çözümün mümkün olamayacağı bilince egemen oldu. Emperyalist yönlendirme bilimsel sosyalizmi daha ağır bir saldırı ve tasallut altına soktu.. Tartışmalar Marksist örgütlerin yanlışlığı üzerinde yoğunlaştırıldı.. Bu karmaşa ve kaos içerisinde doğru siyaset üretmek de zorlaştı. Ya da üretilen doğrular etkinlik kazanamadı..

Bu nedenle, partimizin sosyalizm konusunda somut bir anlayışa ulaştırılması zorunluluğu kendini dayatmış durumdadır..

Bir başka sorun da, parti kadrolarının uzun zamandan beri birbirlerinden kopuk ve farklı siyasal-toplumsal koşullar altında bulunmalarının yarattığı anlayış farklılıklarıdır. Bu farklı koşullar Dünya'daki ve bölgemizdeki yeni gelişme ve değişmelerin etkisiyle de birleşince; yoldaşlarımız olaylar karşısında aynı tavrı gösterememektedirler.. Partimizin doğal üyeleri olan ve yurtdışı, cezaevleri, ülke ve metropollerde bulunan yoldaş-

larımız, gelişen olaylara derli-toplu bir bakıştan yoksun bulunmaktadır..

-Yurtdışındaki yoldaşlarımızın bazıları, Birlik Sorunu'nu partiye tek ve vazgeçilmez bir varlık şartı olarak öne sürmektedirler..

-Ülkedeki yoldaşlarımızın bazıları PKK ile yaratılmış olan ortamın baskısı altında askeri hareketi dayatmaktadırlar.

-Sömürge metropollerdeki bazı yoldaşlarımız ise, Türkiye'de yaşanan "**demokratikleşme**" ve **legalleşmenin** baskısı altında bulunmaktadır. Bu yönde öneri ve istekler ağırlıklı olarak sunulmaktadır.

-Cezaevlerindeki bazı yoldaşlarımız ise (büyük bölümü çıkmış durumdadır) partileşme sürecimiz ve parti programı konusunda tereddütler içindedirler..

-Bütün bunların yanında, bir de partinin tarihsel süreci konusunda da ayrı ayrı yorumlar oldukça yaygınlaşmıştır..

Herşeye rağmen, şunu söyleyebiliriz ki, parti kadrolarımızın büyük bölümü belli bir istikrar ve kararlılık göstermektedirler. Yukarıda saydığımız gelişmeler ve değişen koşullar altında, böylesi bir yapı da doğal görülmelidir..

Bütün bu nedenlerle, gündemini aşağıda açıkladığımız **I.Parti Konferansı** düzenlenmiştir.

Öz olarak, partimizi yukarıda açıklanan parçalı yapıdan biran önce kurtarmak, parti tarihini ve sürecini kavramak; sosyalizm konusunda somut ve ortak anlayışlara varmak; Türkiye'deki gelişmeler, özellikle **legalleşme**, "**demokratikleşme**" konularında ve buna bağlı olarak **birlik**, **askeri**

harekat sorunlarında netleşmek ve somut programlara varmak; ve yaratacağımız güçlü ve yekpâre bir düzey ile partimizin gerçek bir işbölümüne ulaşması için bir **kongre**'nin de zeminini oluşturmak gerekmektedir. Böylece, kadrolarımız arasında bir **dil birliği**, daha aktif bir yapı ve güçlü bir siyasal örgütlenmenin kurulması sağlanacaktır.

3- Konferans çalışma biçimi:

A- Programa bağlı ve önceden saptanmış ideolojik-teorik ve siyasal konular bir bütünselik içinde tartışılır.

B- Tartışma metin ve bildirgeleri önceden saptanmış delegeler tarafından sunulur.

C- Sunulan konularla ilgili sorular varsa cevaplandırılır.

D- Sunulan konularla ilgili aleyhte görüş sunmak isteyenler olursa, en çok iki delegeye 20 dakikayı geçmemek üzere söz verilir.

E- Sunulan metinler ve bildirgeler tartışma sonunda **Redaksiyon Komitesi**'ne iletilir. Tartışmasız metinler direkt karara bağlanır.

F- Her sunulan konu ilgili konularla birleştirilerek topluca açık tartışmaya ya da panele aktarılır ve geniş tartışılmaları sağlanır.

G- **Redaksiyon Komitesi**'nden dönen metinler kamuoyuna sunulabilecek düzeyde yeniden düzenlenir ve yayına hazırlanır.

H- Konferans oturumları hergün saat 10'da açılır, ara verme ya da oturumu kapama şartlarına göre Konferans Divanı tarafından saptanır.

I- Konferans oturumları süreklidir, katılmayan delegeler beklenmez.

İ- Tartışılacak metin ve bildirgeler, kaynakları da belirtilerek, süreç gözönüne alınarak en geç 20 Haziran'a kadar **Konferans Yürütme Komitesine** iletilmek zorundadır.

K- Konferans kararları oy çokluğu ile alınır.

L- Konferans tartışmaları (Yazılı metinler dışında) mümkün olduğu ölçüde banda geçirilir.

M- **Polit Büro** üyeleri, tartışılan konular üzerinde gerekli görülen konularda söz alma, soruları cevaplama ve tartışma panellerine katılma hakkına sahiptirler.

N- Konferansta: büyük olasılıkla tartışmalar sonucu sonuçlanmayacak konular, pratik ve stratejik faaliyetlerin aksatılmaması koşuluyla, en kısa sürede sonuçlandırılmak üzere; Konferansta saptanacak bir araştırma kuruluna devredilir ve sonuçlandırılarak uygulamaya sokulmak üzere **Polit Büro'ya** gönderilir.

O- Programın (F) başlığında belirtilen maddeler **Polit Büro'ca** gerekli görülen unsurlar arasında tartışılıp, sonuçlandırılır ve konferansa bilgi olarak sunulur.

4- Konferans Düzenleme Komitesi:

A- Konferans **Partîya Rizgarîya Kurdistan Polit Büro'su** tarafından planlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

B- Düzenleme Komitesi, Konferans **Yürütme komitesi'**ni oluşturur.

C- Düzenleme komitesi, Konferans **Redaksiyon**

Komitesi'ni oluşturur.

D- Düzenleme Komitesi; Genel Sekreter dışındaki Polit Büro üyelerinin, **Düzenleme Komitesi** ile koordinasyonun sağlanması amacıyla her birinin bir komitede görevlendirilmesini sağlar. **Konferans Divanı** seçim yoluyla oluşacağından, Polit Büro üyelerinden biri burada görev yapmak üzere konferansa önerilir..

5- Konferans Yürütme Komitesi:

A- Dış Yürütme Komitesi;

a- 3 kişiden oluşur,

b- Delegelerin barınma, yemek, banyo, telefon ulaşım vb.. sorunlarını düzenler,

c- Delegelerin ve konferansın güvenliğini organize eder.

B-Konferans İç Yürütme Komitesi:

a- 3 kişiden oluşur,

b- Konferans salonunun düzenlenmesini sağlar,

c- Salon içindeki güvenliği oluşturur.

6- Redaksiyon Komitesi:

a- 3 kişiden oluşur,

b- Kendisine gönderilen metinlerin redaksiyonunu sağlar,

c- Ortak metinleri divana önerir,

d- İletişim ve teknik araçların kullanımını sağlar,

e- Divan ile koordineli çalışır,

7- Konferans Divanı:

a- 3 asıl ve bir yedek üyeden oluşur,

b- Divanda çalışmak üzere bir Polit Büro üyesi önerilir,

- c- Gündem gereği konferansı yönetir ve sonuçlandırır,
- d- Kararları çoğunlukla alır,
- e- Divan üyelerinden bildirge sunacak ya da tartışmaya katılacak unsurlar bu süre içinde divandan ayrılırlar ve yerlerine yedek üye alınır.
- f- Divan üyeleri aralarında iş bölümü yaparak divanı yönetirler, biri divan başkanlığı görevini sürdürür.

8- Konferansı oluşturacak delegelerin nitelikleri:

- A- Rızgari sürecinde merkezi düzeyde görev almış unsurlar,
- B- Siyasal örgütlenmemizde bölgelerde görev alan unsurlar ve komite başkanları, basın/yayın elemanları,
- C- Merkezi olarak saptanan yazarlar ve bilim adamları,
- D- Konferansın kapsamı içinde düzenleme ve güvenlik nedeniyle görevli bulundurulmaları zorunlu partili unsurlardan oluşur..

9- Konferans Gündemi

- A- Açılış,
- B- Saygı duruşu,
- C- Konferans Divanı'nın seçimi,
- E- Saptanmış konuların tartışılması;
- a- Partileşme sürecimiz ve genel stratejinin gözden geçirilmesi,
- aa- 1970-80 Rızgari-Komal dönemi ve Komünist Partisi süreci,
- bb- Siyasi kurul dönemi,
- cc- Cezaevleri dönemi,
- dd- Partileşme dönemi ve örgütlenmemizin bu anda bulunduğu yer.

AÇIK TARTIŞMA:

I. a (aa, bb, cc, dd) şikkının değerlendirilmesi ve tartışılması.

b- Türkiye'de lagalleşme süreci,

aa- Türk Devrimci hareketinin durumu,

bb- DKÖ süreci,

cc- Yasal partileşme süreci,

dd- Kadın sorunu.

c- Sosyalizmdeki değişimler,

d- KUKM ve Körfez Savaşı'nın siyasal sonuçları.

AÇIK TARTIŞMA:

II. b (aa/bb/cc/dd) şikkının değerlendirilmesi ve tartışılması.

AÇIK TARTIŞMA:

III. c ve d şıklarının değerlendirilmesi ve tartışılması.

e- KUKM ve ittifaklar sorunu,

aa- Kürdistan'ın diğer parçalarındaki durum,

bb- PKK ve Tevger'in değerlendirilmesi ve birlik sorunu,

cc- Uluslararası ilişkiler ve diplomasi,

dd- Ulusal Konferans sorunu,

f- Örgütlenme sorunu;

aa- Siyasi örgütlenme,

bb- Metropol örgütlenmesi,

cc- Askeri örgütlenme,

dd- Siyasi ve askeri kadroların eğitimi.

AÇIK TARTIŞMA:

IV. e ve f şıklarının değerlendirilmesi ve tartışılması.

g- Propaganda ve ajitasyonda yöntem:

aa- Parti ve kitle yayınları ve yayınevi sorunu,

bb- Kürt Dili ve Kültürü'nün propaganda ve ajitasyonda etkileri,

cc- Yayın düzeyinde Kürt Dili ve Kültürü'nün etkileri,

dd- Kürt Dili'nin birleştirilmesi sorunu.

AÇIK TARTIŞMA:

V. g şikkının değerlendirilmesi ve tartışılması

h- Ekonomik sorunlar:

aa- Avrupa'da ekonomik kaynaklar,

bb- Türkiye ve Kürdistan'da ekonomik sorunlar,

cc- Ekonomik sorunların çözümü.

AÇIK TARTIŞMA:

VI. h şikkının değerlendirilmesi ve tartışılması.

F-Teknik işler ve eğitim:

aa- Partinin teknik gücünden ne anlaşılmalıdır,

bb- Ulaşım, haberleşme, basın-yayın tekniği nasıl geliştirilir ve kullanılır,

cc- Elektronik cihazlar ve kullanımları,

dd- Arşivin teknik donatımı ve güvenliği,

ee- Kodlama ve şifre sorunu.

G- Parti programı üzerinde tartışmalar ve değişiklik önerilerinin değerlendirilmesi ve kararlaştırılması.

H- Genel olarak öneri ve dileklerin tartışılması.

İ-Genel Sekreterin kapanış konuşması,

J- Konferansın kapanışı...

Divan Başkanı: 1. Konferans programı okundu.

Gündem maddesi bu, arkadaşlar bu gündem maddesinde belirtilen konular dışında bir sorunun tartışılması konusunu düşünüyorlarsa yazılı olarak sunabilirler ve bu değerlendirilebilir; fakat süre kısıtlıdır, belirlenen süre içinde toplantının bitirilmesi gerekiyor.

(...)

Divan Başkanı: Arkadaşlar getirilen öneri şu; "Sigara içilmesin, toplantıda bir saatte 5 dakikalık bir süre verilsin, o arada sigara içilsin." Bu öneriyi kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... 3 kişi kabul etmiyor, diğerleri kabul etmiştir. Çoğunluğun kararı bu. Arkadaşlar şu andan itibaren lütfen sigaralarını söndürsünler.. (alkışlar) evet (...)

Divan Başkanı: Programda belirtilen yönetime göre, belirtilen süreye kadar konferansın tamamlanması gerekliliği var. (...) **Kaset No: 1/B)** Bu arada metin sunmak isteyen arkadaşlar, metinlerini sunabilirler. Bu metinler tekrar **Redaksiyon Komitesi'**ne iletilebilir ve değerlendirilebilir. Önemli olan aynı fikirde, aynı konularda, aynı temelde müdahale etmiş olan metinlerin bir araya getirilmesi olayıdır. Bu konuda bir açıklamada getirilebilir yönetim...

(...)

Evet bir açıklama var **G.Sekreter'in**. Buyrun.

G.Sekreter: Benim görüşüm şudur; prensip itibariyle bütün arkadaşlar her konuda, konferans süresince metin vermelidir. (Divan başkanı; evet).. Bu metinlerin kabul edilmesinde büyük fayda vardır. Yani örgüt çalışması bakımından da metin verebilmelidirler.

Divan Başkanı: Şimdi arkadaşlar gelen bir öneri var. **G.Sekreter** arkadaş bir öneri sundu. Deniyor ki; herkes konferans devam ettiği sürece metin verebilmelidir. Bu sizin kararlarınıza bağlı. Bunun lehinde veya aleyhinde konuşmak isteyen var mı?

Baran-2: Önerinin olumlu olduğunu düşünüyorum. Herkesin metin verebilmesi, konferans zenginliği açısından yararlı olacağına inanıyorum. Benim de bir metnim var ve sunmak istiyorum.

Divan Başkanı: Evet, oldu, başka aleyhte konuşan arkadaş var mı? Bu önerinin aleyhinde. Öyleyse öneriyi oylarınıza sunuyorum. "Konferans devam ettiği müddetçe arkadaşlar metin verebilir ve bölümlerde sunabilirler." Bunu kabul edenler? Etmeyenler? Kabul edilmiştir arkadaşlar. Evet bu öneri kabul edilmiştir.

(...)

Divan Başkanı: Şimdi bir takvim verilmiş. Yani 0 gün içinde bitmesi gerekir. Fakat tabi o güne kadar uzama durumu olursa ne olur, bunu **Güvenlik Sorumlusu** arkadaştan ve **Düzenleme Komitesi**'nden soracağım. Arkadaşlar, **Azad** arkadaş da toplantıya katılmaktadır şu anda.. (alkışlar...)

G.Sekreter: Bunda bir tahdit var. Eğer ona uyulmazsa konferans bitmez.

(Başkan; evet).. Madedten mümkün değil. **Redaksiyon Komitesi**'ndeki arkadaşlara göndermekte yarar var. (...)

Divan Başkanı: Onu açıklayacağım. Bu takvim (Onbir günlük) 79 metne göre mi hazırlanmış?

G.Sekreter: 11 günlük konferansa göre hazırlanan

bir takvimdir. Tabii bu arada tatil var, banyo vb. ihtiyaçlar süresi de var. Kaldiki açıklama olsa da 79 metne göre hazırlanmış bir takvimdir. Bu demektirki, bu takvim içinde bitirmek zorundayız.

Divan Başkanı: Evet, divandan bir öneri var, kalkan arkadaş konuşmadan önce adını söylese, kayda geçiş itibariyle gereklidir. (...)

Divan Başkanı: Yani diyorsun ki, oylamada, metni kabul edenler-etmeyenler kendi isimlerini de belirtsinler ki kayda geçsin. (Civan/1; evet)

Divan Başkanı: Bunu oya sunmaya gerek yoktur, böyle olması icab eder. Başka görüş belirtmek isteyen var mı? Yoksa, geçelim. Aynen geçiyorum. "Oylamada isimler belirlenmelidir." (...)

Divan Başkanı: Evet, Başka bir önerisi olan arkadaş. Yoksa arkadaşlar, toplantıyı kapatmadan evvel, redaksiyondaki arkadaşlara gelen metinlerle ilgili ve durumla ilgili söz vereceğim. Açıklamadan sonra toplantıyı kapatacağım. Redaksiyon Komitesi'nden kim konuşacak? Siz konuşacaksınız? (Civan-1)

Divan Başkanı: Rapor hazır değil, şu an sizde değil.

Divan Başkanı: Oldu, açıklama için teşekkür ederim. Toplantıyı kapatacağız. Başta da izah ettiğimiz gibi, yarın saat 11.00'de toplantı gündem maddelerini işleme alacağız. Burda bulunmayan arkadaşlar da gelmesi gerekir. Toplantıyı kapatmadan önce bir açıklama veriliyor. Buyrun, bir şey mi söylüyorsun? (...)

Divan Başkanı: Bir öneri var şimdi. Bu Dış Güvenlik'ten gelen bir öneri. Diyorki, "toplantı

bittikten sonra, arkadaşlar dağılsınlar. Evlerine dağıtım işlemi yapılacaktır. Fakat, bir arkadaşın da bir önerisi var. diyorki, 3-4 saatlik bir zamanımız var. Özel bir program uygulamanız mümkün mü? Bu konu, şu an İç Güvenliği ilgilendiren bir konu. Ona yöneltmek zorundayız. Onların değerlendirmesi gerekliliği var. Yapabilirlerse, toplantıya bağlı olmadan arkadaşlara bunu önerebilirler. Evet arkadaşlar, bugün sizi fazla yormadım. Ama yarın çok yoracağım. Yorulmak zorundayız, Çünkü, muhakkak birşeyler yapmanın gerekliliği var. Toplantıyı kapatıyorum, yarın buluşmak üzere. (Alkışlar)

Divan Başkanı: Saat şu an 11, 14'e kadar çalışmayı sürdüreceğiz. Dün beklediğimiz arkadaşlar (...) geldiler,hepsine hoşgeldin diyoruz. Toplantıya bugün katılmış oluyorlar. Arkadaşlar, gündemin (B) maddesine geçiyoruz. **G.Sekreter'in** açış konuşması var. **G.Sekreter'i** konuşması için kürsüye davet ediyorum (Uzun alkışlar). (Bant No:1/B'nin sonu)

Bant NO:2/A

Bêmal: (PRK Genel Sekreteri)

Değerli arkadaşlarım, hepinizi en içten duygularıyla selamlıyorum. Sözlerime başlamadan önce bir konu üzerinde belirleme yapmak istiyorum. Bu konferansta dil olarak kendi dilimizi Kürtçe'yi konuşmamız gerekiyordu. Bazı nedenlerden ötürü bunu çözemiyoruz. Fakat bu bir temenni değil, bu ilke kararı olmalıdır; mecburi kurslar ya da parti okulları vasıtasıyla, mutlaka parti içinde Kürtçe'yi egemen bir dil haline getirmek, yazı dilinde ve konuşma dilinde bunu kullanmak gerekiyor. Bu nedenle partinin birçok ünitesinden şimdiye kadar gelen öneriler de bu yoldadır. Bazı arkadaşlarımız yazı dili olarak bunu elde

etmişlerdir, kullanabiliyorlar. Biz bütün arkadaşlarımızın parti dili olarak kendi dilimizi kullanmalarını istiyoruz. Bundan ötürü de ben üzgünüm.

İkinci bir konu; Bütün askeri kanat sorumlusu arkadaşlara, Avrupa-Türkiye ve Yunanistan Temsilcisi arkadaşlara konferansın düzenlenmesinde gösterdikleri özveriden ötürü huzurunuzda teşekkür ediyorum. (gür alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, aslında bu günkü toplantımız bir anlamda bizim kendi kendimizi yargılama, kendi kendimizi değerlendirme toplantısıdır. Bu nedenden ötürü gayet açık ve en demokratik bir şekilde bütün görüşlerin tartışılacağı bir ortam içinde toplantının ele alınması gerekir. Sanıyorum ki arkadaşlar da bu düzeyde ele alacaklardır.

Uzun bir dönemdir birbirimizden türlü nedenlerle ayrı olduğumuz için, birtakım davranış ve düşünce biçimlerinde oldukça büyük farklılıklar meydana gelmiştir. Bu yalnız bizim koşullarımızda meydana gelen farklılıklar değildir. Aynı zamanda dünyada ve bölgedeki gelişmeler de birtakım konularda farklı düşüncelerin, farklı davranışların oluşmasına neden olmuştur. (...) Ben bugün konuşmamı üç bölüme ayırarak size sunmak istiyorum. **Birinci bölümde Rızgari siyasal hareketi Siyasal kurul dönemi, Kürdistan Komünist Partisi ve Partîya Rızgarîya Kurdistan sürecinde bazıları karanlıkta kalan -bazıları karanlıkta kalabilir- bazıları da genelde delegeler tarafından yer yer sorulan soruların cevapları olmak üzere ele alarak açıklayacağım.**

İkinci bölüm olarak, bazı pratik sorulara cevap vermek istiyorum. **Üçüncü bölümde** de partimizin bu anda içinde olduğu durum ve yapabileceğimiz

şeylerle ilgili olarak kısa açıklamalar yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, Değerli Arkadaşlarım;

Bildiğiniz gibi, bizim bugün içinde bulunduğumuz sürece başlama noktamız DDKO'lardan itibaren ele alınmaktadır, -daha doğrusu biz alıyoruz-. Ancak, DDKO'lar bir çok unsur tarafından değişik biçimde ele alınmakta ve yorumlanmaktadır. Ancak, bizim açımızdan yorumlanması ise kendi parti sürecimizin nesnel boyutları ile ideolojik-teorik olarak geldiğimiz noktadaki düzeyin nesnel boyutları içinde ele alınarak olmalıdır.

DDKO sürecine başlarken, -özetle açıklayayım- bazı arkadaşlarla bu işe girdiğimiz zaman (ben de ve burada bulunan bazı arkadaşlar da bu işin içindeydi) genelde ikili bir görünüm vardı. Bir görünüm, TİP içindeki "sol"un -bu tırnak içindeki bir soldur benim açımdan- baskı ve tahakkümü altındaki eğilim, diğeri de Kürdistan'daki milliyetçi eğilim. (O gün böyle yorumlanıyordu.) Aslında biz bu iki eğilimle DDKO'larda yola çıkıyorduk. Bu iki eğilimi uzlaştırıcı, dengeleyici bir düzleme gelmiştik.

DDKO'lar şimdiye kadar açıklanmakla birlikte, kendi organlarındaki tartışma ve konuşmalarından çıkardığımız sonuçlara göre açıktan hiç bir şekilde **ulus** ve **ülke** kavramlarını gündeme getirmiyordu. Sadece Kürt halkının varlık koşuluyla bazı demokratik taleplerinin çözümlenmesini gündeme getiriyordu. Buda bugün ne yazık ki (20 yıl sonra) ülkede tartışılan demokratik platforma biraz benzemektedir, bugünkü öneriler bakımından benzemektedir. Bugün bunu yapıyorlar, gündeme bunu getiriyorlar şimdi. (...)

DDKO'lar dışı karşı birer bağımsız kuruluş olmalarına rağmen içerde merkezi olarak yönetilip, yönlendiriliyordu. Merkezi yönetim gizliydi. Nedeni de yasal olarak bazı olanakların elde edilmesine bağlıydı. Kapatıldığı zaman toptan kapatılmasını engellemek içindi. Biz bu merkezi-gizli yönetimde yer alıyorduk. Bu 5 arkadaş (anlaşılmadı) açıklanmamıştı. DDKO böyle yönetiliyordu. Diğer yansıyan yan ise cemiyetler kanununa göre yasal olan yanıydı. (...)

DDKO'lar bir süre sonra kendi içinde, TİP eğilimli olan arkadaşların yer yer İstanbul, Ankara, İzmir DDKO'ları için bunu söylüyorum-belli ideolojik ambargosu altına girdi. Ve bu ideolojik ambargo bir süre DDKO'ları sürükledi. Ambargo milliyetçi kesimden gelen diğer arkadaşların reaksiyonlarını topluyordu. Biz iki kesimi dengelemeye çalıştık. Bu dengeleme büyük oran da başarılı olmuştu. Ancak, bu dengelemeden sonra DDKO'nun belli bir stratejik hedefe, belli bir ideolojik yönlenmeye doğru götürülmesi gerekiyordu. Bunun için bir Karar Tasarısı hazırlanmıştı. Bu Karar Tasarısı legal olarak yansıyan yanı dışında, legal olmayan yanları da içermekteydi. Onlar yayınlanamadı tabi. (...)

Karar Tasarısı ile beraber DDKO'lar belli bir platforma, belli bir ideolojik formasyona, belli bir stratejiye bağlandılar. Ondan sonra çok süratle ve yaygın bir biçimde Kürdistan'ın birçok bölgesine yayıldılar. Bu bölgelerdeki DDKO'larda da, yine yukarıda söylediğim kesimler (TİP ve milliyetçi kesim). yer yer ağırlıklarını korudular. (...)

DDKO'lar kurulduğu zaman, teorik olarak Ulus-

ların Kendi Kaderini Tayin Hakkı ilkesi bugün ya da Rızgari sürecindeki biçimiyle net bir biçimde ortaya çıkmamıştı. El yordamıyla bir arayış vardı. Biz buna çok sonraları ulaştık. Fakat DDKO buna rağmen, Kürdistan'da bağımsız bir örgütlenme motifini gerçekleştirmiştir, bunu ortaya koymuştur. İkinci bir şey daha yapmıştır; Kürdistan Sorunu'nu Türk "Sol"unun denetiminden çıkarmanın yollarını ortaya koymuştur, yani onunun icazetinden çıkarmanın yollarını bulmuştur. Ve DDKO bir Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı ilkesini somut bir biçimde tartışmaya sunmuştur. Biz bir ölçüde geldiğimiz süreç bakımından DDKO sürecinin içinde duruyoruz, oradan kaynaklanıyoruz. Aynı zamanda Kürdistan tarihinde yer alan geçmiş olayların da mirasını eleştirel bir gözle kabul ediyoruz. Bunu da reddetmiyoruz, hiçbir zaman da reddetmedik. Böyle bir süreçti. (...) (anlaşılmadı.)

Bunlardan bahsetmenin nedeni şudur: DDKO'ların 1975 Rızgari siyasal hareketinin oluşumunda önemli bir etkisi vardır. DDKO'lar 1975'lerde, pazarlık konusu edilmiştir. Bu pazarlık konusu iki parti tarafından yapılmıştır; TKDP ve T'de KDP (...) DDKO'ların önemi vardır süreç bakımından bunu tesbit etmek gerekiyor.

DDKO'larda, 1969 yılında kuruluşunu tamamladıktan sonra, (bazı teorik metinlerin hazırlanması safhasında) üst düzeyde (bugün de kitle içinde isimleri olan bazı unsurlar) gerek sağ kesimden ve gerekse TİP'den gelen unsurlar arasında bizim meydana getirdiğimiz potansiyel üzerinde büyük bir cebelleşme başladı. Bizi yanlarına çekmek için alanda büyük bir mücadele başladı. Bu cebelleşme uzun süre devam etti. DDKO'ların

ömrü çok kısa sürdü. Biliyorsunuz bunları detaylandırmaya gerek yok. Bazı saptamalar yaparak geçiyorum. Daha sonra arkadaşlar soru sorarlarsa cevaplandırırız. (...)

DDKO'lar devletin genel siyasi hedefleri içinde hazmedici bir yapı olmadığı için kısa sürede provake edildi ve büyük bir operasyona uğradı (....) tutuklanmalar vs. (...) Ama, DDKO'lar büyük kitle eylemleri, gösteriler de yaptılar, başardılar da. Bunlar arasında da bir ayırım vardır. Kürdistan'da yapılan eylemlerle metropolde yapılan eylemler arasında büyük bir farklılık vardı. Sonunda başardılar ve biz cezaevine girdik. Cezaevlerinde de dışardan yansıyan yanlarıyla aramızda bir ayırım oldu. Biz, bu ayırımı uygun olarak (ayrı bir komün olarak) DDKO sürecini sürdürme kararı aldık. Belli savunmalar hazırlandı, direnişler gösterildi. Dışardaki arkadaşlar da bize yardım ettiler. (...) İçerdekiler, gerek KDP'liler ve gerekse diğer gruplar olup bitenlerden etkilendiler. Ve bu gruplar tarafından da birtakım savunmalar yapıldı, tavır konuldu..(...) Fakat, içerdeki savunmalarda da **Ulus** ve **Ülke** kavramlarına yönelemedik. Kürt halkının varlığı tezinde, Kürt halkının demokratik talepleri tezinde; işte ezilmişliği vb... yani, TC. sınırları içindeki Kürt halkının sorunları üzerinde kalabildik. Çok geniş boyutlarıyla bunu aşamadık. Bunlar yayınlanan belgelerde, dergilerde var... Arkadaşlar bunları biliyorlar. (...) Bu dönemde birtakım pazarlıklar da oldu. Bunu söylemek lazım. Savunmalar üzerinde pazarlıklar oldu. Verilmemesi için, tahliye talepleri, ödülleri vb. gündeme geldi.. Bunları reddettik, bütün boyutlarıyla reddettik.. Bir çok pazarlıklar yapıldı. (anlaşılmadı) (...) Cezaevlerine kadar geldiler.

(anlaşılmadı) (...) Bunları bazı arkadaşlar da biliyorlar.

(...)

Dışarı çıktığımız zaman DDKO'nun ve özellikle **Ocak Komünü'nün** güçlü bir potansiyeli vardı. **Ocak Komünü** ilk yanışı o çıkış gününde yaptı. Bu güçlü potansiyelini bir parti hareketine çeviremedi. Bu, büyük bir zaftı.. Bizim **Rızgari** sürecinde işlediğimiz en büyük zaflardan biridir. Çok güçlü kadrolarla Muş'ta yapılan toplantıların değerlendirilememesi, yanlış değerlendirilmesi, bizi büyük bir zaaf işlemeye mecbur etti. Bunun altındaki önemli olgu üzerimizde **Şivan** hareketinin tasallutuydu.. İkincisi de aramızdaki partileşme konusunda anlaşılamamaktı.. Bazı arkadaşlar partileşmenin henüz erken olduğu, beklenilmesi gerektiğini söylüyorlardı. Bazı arkadaşlar ise partileşmeden yanaydılar. (DDKO Komünü'nde olmayan arkadaşlarımız da vardı.) Yine de bu büyük bir zaftı o dönem..

Ondan sonra genelde Tatvan'da yapılan bir toplantı üzerine Kürdistan ile ilgili bir yayın merkezinin oluşturulması planı düzenlendi. Bu plan üzerinde arkadaşlar ittifak ettiler. Bunun öz ve biçiminin tayin edilmesi üzerine bazı arkadaşlara yetki verdiler. Bu plan ve yetki üzerine **Komal BasımYayımDağıtım Merkezi** oluştu ve faaliyete geçti.

Komal BasımYayımDağıtım Merkezi'nde de yine ağırlıklı bir biçimde iki grubun parasal, örgütsel ve ideolojik ambargolarını taşıdık. **Komal** döneminde bu iki grubun (**Şivan** Hareketi'nin ve diğer **KDP'nin**) ağırlıklı biçimde ambargolarını taşımak dışında birtakım pazarlıklar da oldu.

İlk pazarlık, **Şivan** Hareketi adına bize açılan programdı. Bize parti programı açılmış ve biz bu parti programını eleştirilerimizle birlikte reddettik. Ve bu örgütsel yapıyla aramızdaki çelişkiler başladı. Bizi **Komal'** da ve daha sonra **Rızgari** düzeyinde desteksiz bıraktılar, onlar başka bir biçimde örgütlendiler. O anda kurulmuş olan demokratik kitle örgütlerinden de (anlaşılamadı) akadaşlarımız dışlandılar. Yani, **DDKD'**lerden (**DDKO'**lar değil) dışlandılar. Bunu da yaptılar, ancak, aramızdaki ilişkiyi yine de sürdürdük..

(...)

Şivan hareketi'nin merkezi kadrolarında daha sonra **Rızgari** hareketi içinde yer almış olan ve o zaman **DDKO Komünü'nün** destekleyen arkadaşlar da vardı. Bunlar, aynı zamanda büyük bir çabayla **DDKO Komünü'nün** **Şivan** hareketine transferini sağlamaya çalışıyorlardı. -Bizim bulgularımız ve düşüncelerimizdir bunlar- Evet, büyük çaba sarfediyorlardı. Bu arkadaşların önerileri şuydu: **Ocak Komünü'nün** mutlaka **Şivan** hareketi içine alınması, kazanılması yolundaydı.. Onlar ise, (**Şivan'**cılar) bir parti içine grupların toptan alınmalarının mümkün olamayacağını, tek tek unsurların örgütlenebileceğine inanıyorlardı. Bunu öneriyorlardı. Böyle olmasına karşın, bizim lehimize bir olgu vardı.. Ama, giderek süreç içinde aralarındaki çelişkilerden ötürü ayrılma noktasına kadar vardılar ve birbirlerinden sonuçta ayrıldılar..

1975 yılında düzenlenen bir program çerçevesinde **Rızgari** adıyla bir dergi organize edilmesi kararı verildi. Bu düzeyde de yine arkadaşlar arasında görüş ayrılıkları meydana geldi. Ama, **Rızgari**

belli bir programa bağlandı. Evet, ne yapacağı ile ilgili **Rızgari**'nin bir programı vardı. **Rızgari**, programsız bir şey değil, yani bazı unsurların kendiliklerinden oluşturdukları bir olay değil, programlı bir şeydi. Bu program ile ilgili bazı arkadaşlarla ilişkiler kuruldu, **Rızgari** Yazı Kurulu oluşturuldu. (**Rızgari**'nin sahipliği konusunda da görüş ayrılıkları olduğu biliniyor. **BYM**'nin notu) Ve **Rızgari** yayına sokuldu. **Rızgari** ile ilgili gelişmeleri ve durumu biliyorsunuz. Ona yapılan saldırıları biliyorsunuz. Ancak, burada **Rızgari** ile ilgili saptayacağımız tarihsel bazı olgular vardır. Bunlar iki tanedir.

Birincisi; **Rızgari**'deki ideolojik platform başında eklektikti.. (...) Nedeni de **Yazı Kurulu**'ndaki yapısal durumdu.

İkincisi; **Rızgari**'deki ideolojik-teorik yapı bir çok arkadaşımızın hazırlayıp sundukları ürünlerdi.. Yani, birkaç kişinin hazırlayıp sunduğu bir çalışma değildi. Kollektifti. Örneğin; **Rızgari** Yazı Kurulu'nda program gereği bana da verilen görevler vardı. Bunlar üç önemli konuyu içeriyordu. Birincisi, Demokratik Kitle Örgütleri Siyaseti ile ilgili bir metin hazırlanması göreviydi. İkincisi; Ulusal Sorun ve Sovyetler'deki durum üzeri-neydi. Üçüncüsü de; Türk Solu'nun eleştirisi ve buna bağlı olarak **THKP/C**'nin eleştirisi.. Bu üç konudaki metinler de hazırlanmış ve daha baştan Yazı Kurulu'na verilmişti. Bildiğiniz gibi Demokratik Kitle Örgütleri Siyaseti **Rızgari** 4 olarak yayınlandı. Eksiklikleri olabilir, ama iyi bir metindir. Diğer iki metin ise yayınlanmadı. Şimdi nedenlerini iyice hatırlayamıyorum. Ancak, yayınlansaydı ufkumuzda önemli değişiklikler olabilirdi. Çünkü, çok önemli tespitler yapılmıştı.

Geniş kaynaklara başvurulmuştu. Öneğin, Ulusal Sorun ile ilgili metinde, **Rızgari**'nin resmi sosyalizmden ayrılığı belirlenmişti. Sovyetler Birliği'nde **Ulusal Sorun**'un çözümlenmediği ve Sosyalizm ile Ulusal Sorun arasındaki ilişkiler bakımından Reel Sosyalizm'in çok ciddi eleştirileri yapılmıştı. Bugün içinde bulunulan durumla çakışan bu belirlemelerin ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Üstelik aldığımız habere göre, bu sözünü ettiğimiz metnin üzerine "bize ait değildir" diye bir ibare de yazılarak arşive konulmuş... Bizim gibi diğer arkadaşlar da görev almışlardı ve elimizdeki programa göre hazırlık yapılacaktı. Bazı konularda yapıldı da... Fakat, **Rızgari**'nin başına bir bela geldi. 2. sayısından itibaren büyük bir saldırıya uğradı.. Saldırıya uğradıktan sonra da yöntem değiştirildi. Maalesef bu noktada ikinci bir olguyu daha yakalıyoruz..

Rızgari, 3. sayısından itibaren artık **Rızgari** olmaktan çıktı, ya da çıkarıldı. **Rızgari**, 1 ve 2. sayılardır. Yani, saptanmış programa göre **Rızgari**, 1 ve 2. sayıdır. Ama, 3. sayıdan sonra (ki, yayına 1 yıl gibi bir ara verildikten sonra), Türk Solu perspektifinde, belli bir teorik motifi gündeme getiren -muhtevasını tartışmıyorum, muhteva büyük oranda doğrudu- teorik bir motifi gündeme getiren değişik bir **Rızgari** ile karşı karşıya kalındı.. Elbette, bunda bir takım zorlamalar vardı. Örneğin; **Yazı Kurulu**'ndaki anlayışlar bunu zorlamıştır (kanımca en önemli zorlama budur), yani, **Kürtçe-Türkçe** yayın perspektifinden, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi perspektifinden 3. sayısından itibaren **Rızgari** çıkmıştır, çıkarılmıştır.. Ve Türk Solu ile cebelleşmeyi önüne koymuş, böylece büyük

bir yanlış yapmıştır. Çok büyük bir hata yapmıştır. Ve tecrit (denilebilirse) olmuştur.. **Rızgari**, 3. sayıdan itibaren gerek Kürdistan'daki kitlesel taban önünde, gerekse Türk demokratları önünde (Türk demokratlarını küçümseyebilirsiniz, fakat küçümsenecek bir olgu değildi), tecrit olmuştur. Dağ-taş **Rızgari**'ye düşman kesilmiş, açtığı perspektif bakımından büyük bir tecrit siyasetine uğramıştı (Beşikçi'nin durumunu da bu noktada tartışmak gerekir, BYM'nin notu)..

Daha sonra, **Yazı Kurulu**'nda ikinci ve çok ciddi bir aksaklık meydana geldi. **Yazı Kurulu**'nda, Türk Solu'ndaki bazı gruplara seçmeci bir anlayışla yaklaşılması ve onları bu anlayış içinde ele almak gibi bir durum bize empoze edilmeye başlandı.. Örneğin; Dev-Yol'a ayırteci, seçmeci özellikler konuldu (gerekçesi pek belli olmadan).. Bunun gibi, **Kurtuluş** grubuna **Rızgari** tarafından verilmiş olan küçük bir prim, ayırteci-seçmeci bir prim; 6. sayıda, "Sosyal Şöven Taarruz Harekatı" başlıklı sayımızda **Kurtuluş** grubuna verilmiş küçük bir prim, onun (**Kurtuluş**'un) Kürdistan'da örgütlenebilmesini (hem de Kürt özelliklerle !) sağlamıştır.. Bununla çok büyük bir yanlış daha yapılmıştır. Çünkü, **Kurtuluş** da, Türk Solu'nun muhtevası içinde bir ekikti. **Kurtuluş**'ta A.Demir vb..'nin bulunması bir farklılık göstermiyordu. Fakat, ona ayırteci özellikler konulmuş ve O ayırteci olarak eleştiri diğer gruplara yöneltilmişti.. **Yazı Kurulu**'nda Dev-Yol için de ayırteci özellikler önümüze getirildi ve kısa sürede gündemimiz dışında yoğun bir teorik mücadele perspektifine girmiş olduk..

Rızgari Yazı Kurulu bu anlayışla Kürdistan'da

1976 yılında nesnel olarak pratikten kopmuştu. Pratik gücü kalmamıştı. Yani, **KOMAL**'ın ağırlığı da dahil, **Rızgari** hem kitleselleşmekten uzaklaşmış, hem de pratikten (1976 yılında) kopmuştu. Tarihsel süreç bakımından bu olguyu da tespit etmemiz gerekiyor..

Üçüncüsü, **Rızgari Yazı Kurulu** içindeki en önemli anlaşmazlıklardan birisi de, gençlik örgütlenmeleri üzerineydi. Bu konuda aramızdaki anlaşmazlık (kısa sürede bağımsız gençlik örgütlerinin kurulması da gerçekleşti) **Rızgari**'yi büyük ölçüde tökezletmiştir. Evet, kısa sürede niteliği gereği belli bir potansiyel belki elde etmiştir, belki de belli oranlarda güçlendirmiştir, geliştirmiştir, ama tökezletmiştir. Oysa, mevcut olan halk dernekleri, kooperatif birlikleri vb.. gibi kuruluşlar, büyük bir biçimsellikle, evet büyük bir biçimsellik diyorum (bu gün bunu daha net görüyoruz), isim değişikliği vb.. ile, genel kuruluşlarındaki baskılarla belli bir motife uydurulmuş; kültür dernekleri anti-sömürgeci kültür dernekleri yapılmıştı.. Halbuki, o gün için böyle bir şey gerekmiyordu. Örneğin; Tatvan Halk Kültür Derneği de, Anti-Sömürgeci Kültür Derneği de aynı görevi yapacaklardı.. Ergani Anti-Sömürgeci Kültür Derneği de aynı görevi yapıyordu. Böyle bir biçimsellikle, böyle bir değişikliğe gidilmişti..

Yazı Kurulu'nda önemli bir örgütsel hata daha vardı. **Yazı Kurulu**, kolektif bir önderlik (!) **Yazı Kurulu**, kolektif bir önderlik (!) olduğu için de, hiç bir konuda ağırlıklı, nesnel örgütsel bir karar alamamıştır.. Teorik tartışmalarda taraflar meydana gelmiştir. Ağırlıklı bir karar alamamıştır, kolektif bir önderliktir.. Böyle bir

önderlik, ama ayakları kitle içinde olmayan, ondan soyut, tepede biryerlerde teori yapan bir kollektif önderlik.. Ve devamlı olarak, gelişmeler karşısında kitleyi ve Kürdistan'ı örgütsüz bırakma eğilimi ağırlıkta olan kollektif bir önderlik (bu konular ciddi olarak değerlendirilmelidir. Çünkü, bu gün ortalıkta dolaşan birçok unsurun anti-örgüt yapıları ve sunuşlarının kökenleri orada durmaktadır. -BYM'nin notu-). Devamlı örgütlenmeyi önlemiş bir kollektif önderlik.. Bunda elbette hepimizin belli oranlarda hata payımız var. Bizim de hata payımız vardır. Yani, bunu söylerken, tarihsel süreci tespit ederken, arkadaşların ufkunu açarken ve parti tarihini yazarken, kendimizi bu hataların ve eksikliklerin dışına koymuyoruz.. Bunun elbette içindeyiz, bunun sorumluluğunu taşıyoruz. Hesabını yer yer verdik, şimdi de veriyoruz. Gerek arkadaşlara ve gerekse dışımızdaki unsur ve hareketlere bunun hesabını vereceğiz.

(...)

Yazı Kurulu'na, 1977 yılı Ocak ayı içerisinde partileşme önerisi yaptık. Bunun zorunlu olduğunu belirledik. Fakat, bu önerimiz kabul edilmedi. Önerimizin "maddi temellerinin olmadığı, gençlik örgütlenmelerine hız verilmesi gerektiği, eğer böyle bir şeye -parti örgütlenmesi- girilirse, bunun **çadır açmadan** öteye bir şey olmayacağı, mevcut partilerin şanslarının olmadığı, -KDP'ler-bizim de şansımızın olmadığı" gibi bir reaksiyonla karşılaştık. Bu reaksiyon, çok şiddetli bir reaksiyondur. Kürdistan'dan gelen haberleri de yan yana getirdiğimiz de, gösterilen reaksiyonun bizim Kürdistan'daki pratikten ayrı düştüğümüzü gösterdiği açıktı.. Örneğin; o günlerde bazı eylemler oluyor ve soruyorduk. Ne oluyor ?

UKO'cularla TIKKO'cularla ilgili soruyorduk.. Bize her defasında "üç-beş serserinin eylemleri" deniyordu. Yani, bugün bazı örgütlere bakışımızın nüveleri ve embiryonları büyük ölçüde o zaman atılmıştı. **Yazı Kurulu**'ndaki teorik değerlendirmeler bu gerçekleri örtüyordu.. Yani, eylemler "üç-beş serserinin" eylemi olarak gösteriliyordu. Dolayısıyla hem örgüt önermiyoruz, hem de yapılan işleri -eylemleri- yadırgıyorduk.. Böylesi bir çelişkili durumdaydık. Fakat, hayat bize şunu gösterdi: 1975 yılında dışımızdaki birçok grup -örneğin; Pêşenk grubu, TKSP grubu, Kawa grubu vb.- örgütlüdürler, partili çalışmışlardı.. Yani, ilişkilerimiz olmasına karşın, bunların partili olduklarını biz çok sonraları öğrenmiş olduk. Cezaevinde öğrendik.. **Rızgari** 1977 yılına gelinceye kadar -zaten oluşması ve ayrışmaya girmesi çok kısa olmuştu- üst düzeydeki teorisi ve ideolojisi ile maalesef örgütsüz bir yapı göstermişti. Ve biz bazı somut gerekçelere dayanarak (bu bizimle ilgili bir olaydır), **Yazı Kurulu**'ndan ayrılmak zorunda kaldık..

Yazı Kurulu'ndan ayrılmamız bilinmemekle birlikte, alttan alta "**Yazı Kurulu**'nun bir ayrılığın içinde olduğu" şeklinde (bu konuları tartışmıyorum..) değerlendirilmiştir. Zaten, daha sonra ciddi bir ayrılık noktasına gelindi. Bu ayrılık ile ilgili verilmiş metinlerimiz vardır. Metinlerde tartışılmış bazı olgular önemlidir. Ki, bu metinler hakkımızda açılan davada yargılanma konusu yapılmıştır.(...) Bazı arkadaşlar sürecin hesabını vermişlerdir vb.. Ancak, bununla ilgili bazı tespitler yapmak istiyorum. Arkadaşların ufuklarını açmak açısından önemlidir..

Aslında, ayrışma sürecine girdiğimiz zaman zaten **Yazı Kurulu** parçalı, ikircikli bir durum-

daydı. Fakat bu tabana açılmamıştı. Bazı arkadaşlar Yazı Kurulu'nda örgüt önerisi sahibi, diğerleri ise ters görüşteydiler. Süratla, Rızgari'nin programatik hedefinin tamamlanması öneriliyordu. Genellikle, bu programatik hedef tamamlansın, ondan sonra örgüte geçelim deniyordu. Örgütlenme ile ilgili görev de bizdeydi. Fakat, somut bir metin hazırlayamamıştık. Ama, bir program üzerinde çalışıyorduk, bu program bazı genel hatları ile ortaya çıkmıştı (...).

İşte, böyle parçalı bir yapı gösteriyordu Yazı Kurulu.. Ve bildiğiniz gibi muhalefetler oluştu, hatlar keskinleşti..

Ayrışmada, bizim yönetici olarak yanlışlarımız vardır. Aslında biz, bu işe ciddi eğilebilseydik, bazı arkadaşlarla birlikte o dönemi sarsıntısız geçirebilirdik.. Ve Rızgari, 1979 yılına örgütlü girebilirdi. Bazı hatalar yapıldı, yaptık.. Yalnız büyük hatalar değil, küçük hatalar da vardı. Biraz da onur-gurur meselesi haline getirildi. Yazdıklarımız, tespitlerimiz doğru olabilir, ama taktik olarak o zaman bu işi olumlu çözümlenebilirdik. Ve hayat bizi 1978 yol ayrımına getirdi. Ben ona yol ayrımı demiyorum ve burada da değerlendirmek istemiyorum. Çünkü, bu anda o arkadaşlarla ilişkilerimiz var, oluşturdukları platform ile diyalog sürüyor.. Burada onlarla ilgili değerlendirme yapmayı, polemik açmayı siyasal olarak yanlış görüyorum. Yalnız şunu belirlemek istiyorum; 1978 ayrımından sonra bizimle kalan arkadaşlarla yaptığımız ilk toplantıda büyük bir moral bozukluğu, büyük bir çöküntü olduğunu belirlemekte yarar var..(Yazı Kurulu'ndan ayrıldığımız için, onların toplanıp durumu görüşmeleri ve karar vermeleri gereki-

yordu..) Ne yapılacağı, nasıl yapılacağı belli değildi. Durumu netleştirmek için yardım etmeyi kabullenmek gerekiyordu, birlikte soruna çözüm aramaya başladık.

Bu belirsizlik içinde ikinci bir belirsizlik daha yapıldı. **Rızgari** 8. sayı çıkarıldı. 8. Sayı belirsizlik üzerine daha üst düzeyde bir belirsizlik getirdi. Evet, belki üst düzeyde teorik bir metindi, belki okunabilir, anlaşılabilirdi, ama belirsizlik içinde belirsizlik getirmiştir.. Oysa, 1978 ayırımında lider kadroların yapacağı en önemli iş, örgütü gündeme getirmektir. Örgütü gündeme getirilmeden teorik metinlerle işe girdiğiniz zaman, kafalarda birtakım karışıklıklar daha meydana getirmiş olacağımız belliydi. Ve arkasından dedi-kodu ortamı da oluştu. **Ala Rızgari** ile **Rızgari** arasında korkunç bir dedi-kodu ortamı meydana geldi. Özel hayatlarımıza kadar indirildi. Halbuki, örgüte geçebilseydik, **Ala Rızgari**'nin tabanından da birtakım unsurları alabilir durumdaydık..

Örgüt olmadığı için 6 ay, 8 ay bekleyen bir çok unsur doğal olarak **Ala Rızgari** sürecine katılıp gitti. Üstte de bazı arkadaşlarımız vardı bu şekildi.. Yani, örgüt yok, tekrar gelip aynı düzeyde çalışmanın koşulları da böylece yoktu. Burada iki noktayı belirlemekte yarar vardır:

Birincisi; ayrılan arkadaşlar bize örgütle ilgili yaptıkları eleştirilere rağmen, maalesef hemen örgüte geçtiler ve MK üyeliklerini, bölge sorumluluklarını bir çok unsura adeta ödül olarak paylaştırdılar. Ödül diyorum buna, evet bunu yaptılar.. Sırf bize karşı sayısal üstünlük yaratmak için örgüt yaptılar..

İkinci bir olay; derhal silahlı biçime girdiler.

Çok sayıda silah elde ettiler.. Tabi bunu da bir partinin aracılığı ile yaptılar, ardından Suriye'ye geçtiler.. Böylece "çadır" kurmuş oldular.. Dolayısıyla aramızdaki tartışmada, "bizim çadır açacağımız" olayı, başımıza kaldı, üzerimize yıkıldı. (Bu kısa geçen noktalar, Diyarbakır davasında özellikle Ala Rızgari'den yargılanmış sanıklarca çok detaylı açıklanmıştır..BYM'nin notu)

Elbette, biz de kendimizi bu noktada toparlamak zorundaydık. Ve somut bir programla, bir yıllık yorucu bir çalışmadan sonra, arkadaşların da katkısı ile toparlandık. Rızgari Siyasal Kurulu da oluşarak, merkezi bir yönetime kavuşuldu.

Böylece, Siyasal Kurula geçiş dönemi başladı. Rızgari, elbette buna hazırlıklı değildi. Çünkü, Rızgari'nin sürecinde geleneksel olarak örgütlü bir yapı yoktu. Hatta, 1987 yılına kadar Rızgari'ciler geleneksel olarak böyle bir yapıdan yoksundular. (Ne yazık ki, Ala Rızgari süreci de aynı düzeyde olgular taşımaktadır. BYM'nin notu). Yani, **örüglü bir yapıya** alışamıyorduk. Bu örgütlü yapının gereği olan birlik ilişkilerine de alışamadık.. Bu, belki de **sekte** bir anlayıştır.. Yer yer bizim siyasi çalışmalarımıza da yansımıştır. Dolayısıyla oluşturulan Siyasal Kurul'a da önceleri alışamadık. Siyasal Kurul ilk dönem büyük sarsıntılar geçirdi. Burada, şu anda Siyasal Kurul'un birçok üyesi de bulunuyor. Belki, **eksik bırakılmıştır**, ama beş aşağı beş yukarı Rızgari Yazı Kurulu'nun öngördüğü biçimi aynen gündeme getirmeye çalıştılar. Yine, cimbızla teorik metinler ayıklanıyor, yine titiz bir biçimde Marksizm-Leninizm'in ve dünya sosyalist hareketinin sorumluluğu Rızgari kadrolarının, yöneticilerinin üzerindedir. (...)

titiz şeyler yine yapılmaya başlandı. Oysa, bizim o dönemde süratle Kürdistan'da yurtsever-demokrat dediğimiz tabanı toplama dönemi-mizdi. Çünkü, böylesi bir potansiyel bizden arta kalan potansiyel, KDP'den arta kalan potansiyel vardı. Ya da bağımsız potansiyeller vardı.. Biz buna rağmen teorik motifleri işletmeye başladık. **Rızgari Siyasal Kurulu** gelişmeler karşısında sarsıntı geçirdi. Fakat, **Siyasal Kurul**'da daha değişik programlar da tartışıldığı için, meydana gelen sarsıntı üzerine ivedi değişiklikler yapıldı, sonunda askeri harekâta geçilmesi kararı alındı. Kendi içinde üç kişilik askeri bir komiteyi görevlendirdi, bu konuda belli bir program yapmaya yönlendirdi... Onun dışındaki siyasal kadro ise, Türkiye metropolü ve Kürdistan'da 72 yer tespit ederek buralarda siyasal birimlerin oluşturulması ve bunların da 5 Koordinasyon Komitesine bağlanması çalışmalarına girişilmesine başladı. Bu 5 koordinasyona 1980 yılı başlarında ulaşılmıştı. Yalnız, Erçiş, Malazgirt ve Patnos birimlerini içine alacak koordinasyon hariç diğerleri tamamlanmıştı. Maddeten-manen tamamlanmıştı.. Tam bu sırada ise, yeni bir değişik olgu meydana geldi. **Rızgari** sürecinde önemli bir değişiklik oluştu..

Rızgari merkez kadroları **Kürdistan Komünist Partisi** programını gündeme getirmişlerdi. Hem **Siyasal Kurul** çalışıyor, **Rızgari**'yi örgütlüyor, muhalefeti toparlıyor.. Parasal bazı ilişkiler kuruyor, işletmeler açmış, askeri işler planlıyor, yapıyor vb.. Diğer yandan da **Kürdistan Komünist Partisi** programı gündeme geldi. Uzun tartışmalardan sonra 1980 yılının 21 Mart günü **Kürdistan Komünist Partisi** kuruldu ve Merkez Komitesi arasında görev bölümü (daha doğrusu kurucular kurulu-BYM'nin notu-)yaptı.**Kürdistan Komünist**

Partisi Örgütlenme Planı'nın kamuoyuna açılması kararlaştırıldı. Ve bu **Örgütlenme Planı** kamuoyuna açıldı. Sürecimiz büyük oranda değişmişti. Artık **Rızgari**'de bir partileşme olayı vardı, bir partileşme yaşanıyordu yavaş yavaş.. Fakat, bunu yerli yerine oturtamadık. Daha sonra da büyük bir operasyona uğradık ve cezaevlerine girdik. Dışarıdaki yetkili arkadaşlar daha sonra program ve tüzüğü de açmışlar ve ayrıca Merkez yayın Organı **YEKİTİ** yayına başlamıştı.. Bazı arkadaşlar ülkeye girip çıkarlarken, çok sayıda **YEKİTİ** ile yakalanmışlardı, hepinizin bu süreçten haberiniz var..

YEKİTİ Dergisi, Kürdistan Komünist Partisi MERKEZ YAYIN ORGANI olarak çıkmıştı.. **Kürdistan Komünist Partisi'nin PROGRAMINI, TÜZÜĞÜNÜ, KÜRDİSTAN PROLETARYASI'NIN MESELELERİNİ** tartışan bir yayındı. İşte, böylesi bir aşamaya girmiştik. Aynı döneme denk düşen süreç içinde de **Siyasal Kurul** metropollerde, özellikle Türkiye metropolünde askeri harekâtı ve hem de siyasi örgütlenmeyi yönetiyor.. Böyle karmaşık bir pozisyon.. 12 Eylül geldi, şartlarımız çok zor.. Tabi bu dönemi biz pek iyi bilemiyoruz, çünkü içerdeyiz.. Dışarıdaki arkadaşlarımız bu dönemi ilgili gündem maddesinde daha detaylı olarak anlatırlar. Ancak, 81-83 yıllarında çok zor şartlarda bile arkadaşlar varlıklarını koruyabilmişlerdir. Bu noktayı tespit etmek gerekiyor. Bu dönemin eleştirisi, değerlendirilmesi yapılabilir. Biz, bu süreç ile ilgili bir bütün olarak sorumluyuz ve hesabını da veririz. Sürecin eksiklikleri, aksaklıkları bellidir. Bu konuda da ilgili arkadaşları dinleyeceğiz.. Ama, döneme denk düşen biçimiyle **Siyasal Kurul ve Kürdistan Komünist Partisi'nin** önemli

birer olgu olarak tarihsel süreç bakımından saptanması zorunludur..

(...)

Hapishane hayatına girdik.. Yeri gelmişken burada bir parantez açarak kısaca Hapishane Olayı'na değineyim. Zaten arkadaşlar tartışacaklardır.

12 Eylül'den sonraki cezaevleri hayatımızda birtakım eksiklikler ve yanlışlar vardır. Biz bunu kabul ediyoruz. Zaten, bu konuda 1000 sahifeyi aşkın bir rapor da sunuldu.. Bu rapor, bana ya da filan arkadaşına aittir diye bir belirleme yapmıyorum. Birçok arkadaşın (hatta Rızgari'ci olmayan ve cezaevi yatmış diğer siyasi gruplardan birçok arkadaşın da bilgilendirmeleri vardır. -BYM'nin notu-) ortak değerlendirmelerini içermektedir. Biz yalnız bir hapishanede de kalmadık. Birçok hapishanede kaldık. Metris'te, Aydın'da kaldık, şurada burada kaldık.. Özetle, cezaevleriyle ilgili arkadaşlara belirleyebileceğim iki önemli ve özgül nokta vardır.

Birincisi; biz Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde kurallara uyduk. Bununla ilgili tereddüt yoktur. Kurallara uyduk ya da uydurulduk. Fakat, şunu ekleyeyim, cezaevinde kurallara uymayan yoktu, Kemal Pir'den M. Doğan ve M.Zana'ya kadar hepimiz kurallara uyduk. Saldırı genel ve nesnelidi. Ama, kurallara uyma sürecinde bazı özgül davranışlar olabilir.. Birkaç kişinin açlık grevi, birkaçının bazı itirazları olmuştur. Fakat, bir bütün olarak cezaevinde kurallara uyulmuştur. Ama biz, itiraf yapmadık, idarenin adamı olmadık.. Yanımızdaki ursurları teslimiyete götürmedik. Direnişlere de katıldık.. Diyarbakır Cezaevi'-

52.

nin bir ifadesi budur.

İkincisi; Bizim Diyarbakır Cezaevi'nde PKK'yi desteklememiz ciddi ve gerçek bir olaydır. Doğru bir olaydır. Ben bu gün de savunuyorum. Çünkü, nicelik olarak 3800 (tahmini -BYM'nin notu-) kişilik bir gücü oluşturuyordu. Diğer bütün siyasetler 200 (tahmini -BYM'nin notu-) kişiydiler. Ve dayanıksız 200 kişi ile cezaevini kurtarma olanağı yoktu. PKK'nin tabanı da çürüktü, büyük çoğunluğu köylülüktü, bilmem birtakım feodal değerleri vardı vb.. Bunları biz işlemişiz Cezaevi Raporu'nda... Eksik aksak böyleydi, gerçektir.. Bizim onu desteklememiz zorunluydu. Saldırı da ağırlıklı biçimde PKK'nin üzerindedir. Bu saldırı PKK'yi aştığı zaman Rızgari'ci arkadaşlarla (bütün cezaevinde 1-2 kişi hücrede olmak üzere diğerleri tümünden koşullarda 11 kişiydik) cezaevini kurtarmanın, cezaevini -40 koşuş vardı, genellikle hücrede kaldığım için koşulları yeterince bilmemekle birlikte- kurtarmanın olanağı yoktu. PKK'yi desteklemek, onu ayakta tutmak zorunluydu. Biz bunu yaptık..

Bu iki olguyu tespit ediyorum: Biz kurallara uyduk ve PKK'yi destekledik..

Nesnel olarak cezaevi hayatımız rapordadır. Diyarbakır Cezaevi Raporu çok kapsamlıdır, eksiklikleri, aksaklıkları -sansürleri hariç- ile cezaevi hayatımız oradadır.. Ben şahsen Cezaevi Raporu konusunda hertürlü hesabı verdim ve vermeye de hazırım. Hiç abartılmadan ve çok doğal bir ifade ile yazılmıştır. Doğrudur, gerçektir. Bu konuda her sorumluluğu taşıdım ve taşıyorum. Eğer bu rapor siyasetimizin önünde bir engel oluşturursa -tartışılacağı için uzatmıyo-

rum- o zaman, bazı düzeltmeler ve eklemeler de yaparak kişisel olarak yayınlatabilirim.. Fakat şunu bilmek gerekir, bu tarihsel bir metindir, bu haliyle kabul edilmesi gerekir. Bir dönemin nesnel gerçekleri ve tespitidir. Kısa zamanda da ağırlığı ortaya çıkacaktır. Kürdistan tarihinde kişisel ve grupsal çıkar ve güdülerden uzak olduğunu ve ağırlığını mutlaka göreceğiz.. Bence çok ciddi bir metindir. Birtakım eksiklikleri ve hataları da belki vardır. Ama, bununla ilgili bize şimdiye kadar hiç bir teorik-ideolojik ya da anlatılmış olaylarla ilgili -ki, çok az sayıda unsur isim verilerek eleştirilmiştir ve bu da gerekliydi- somut eleştiri gelmemiştir. Partinin raporlarında böyle bir eleştiri metni bulunmamaktadır. Sadece, bir arkadaşımızı hedefleyen küfürnameleer yayınlanmıştır. Bunun da hızı kesildi. TİKKO bir metin yayınladı, bizi "namussuz, hain, ajan" ilan etti. DEV-SOL bir metin yayınladı o da Rızgari'yi "alçak, ajan" ilan ediyordu.. Biz artık bu örgütlerin kullandıkları lümpen kavramlara alışmıştık. Bir de PKK suçlama yaptı. O da "sömürgecilerin uşakları" ilan etti. (Daha sonra kendisi "Zindan Konferansı" toplayarak, bu belirlemelere benzer iddialarla kendi adamlarını ve muhalefeti suçladı, yayın organlarında bunu okuyabilirsiniz, oldukça ilginçtir. -BYM'nin notu-) Yine S. Çürükkaya bizi "idarenin adamlığı ile" suçladı. Birçok yalan ve yanlış bilgiler sundu kamuoyuna. (Kendisine G.Hıdır imzası ile verilmiş cevaba cevap verirken bile ezberden G.Hıdır'ı başka bir arkadaş olarak sundu ve olmadık küfür ve suçlamalara kalkıştı. Mutlaka bu gelişmeler izlenmelidir. "PKK Zindan Konferansı"ndan sonra sesi kesildi.. -BYM'nin notu.).. Sorumsuz ve devrimci ahlaka sığmayan

bu belirleme ve suçlamalar muhatap alınacak ve cevap verilecek eleştiriler değildi. Yalnız İ.Güçlü'nün metni var.(Parti yayın organında, ki şimdi ortadan kalktı açıklanan "Hapishane Raporu Üzerine" ve "Hapishane Raporu ile ne yapılmak isteniyor" yazıları -BYM'nin notu-) Bu metinde bir olay hariç olmak üzere yazılanlara cevap verme olanağına sahibiz. (Yazı şartlı bir biçimde kaleme alınmış, Rapor'daki her şey reddedilmiş -BYM'nin notu-) O olay da, bir tutuklamadaki tarihtir. Eğer iddia edilen grubun yargılandığı davanın iddianamesi gelirse o konuda da net bir cevap verme olanağına sahip olacağız. Ancak, bu anda bir polemik açmıyoruz. Yeri geldiği zaman o arkadaşşa cevap verilecektir. Belgesel olarak cevap verilecektir, verilmesi de gerekir (cevabın beklenmesinde bir önemli olgu da raporun 3. cildinin yayınlanmasının bazı gerekçelerle ertelenmiş olması ve yayınının beklenmesidir -BYM'nin notu-). Eğer Cezaevi Raporu ile ilgili yanlışları, eksiklikleri içeren bir eleştiri gelseydi, doğrusu belirlenseydi, bunu önsözlerde açıklar ve gerekirse özeleştiri de verir, düzeltirdik. Bundan kaçmazdık, bu bizi küçültmezdi. Fakat bunu yapmıyorlar, küfür ve saldırıda bulunuyorlar. Bizi "ajanlıkla, idarenin adamlığıyla, şununla bununla, köpek bakıcılığıyla vb.." suçluyorlar.. Böylesi çirkin suçlamalar yapıyorlar. Yapılanların devrimci demokrasi ile de ilgisi yoktur.. Konuyu arkadaşlar ilgili gündem (yayımlar bölümü) maddesinde getirdikleri zaman ya da soru sorarlarsa daha geniş açıklayabiliriz. geçiyorum.

(...)

Tekrar konumuza dönelim.

Arkadaşlar işte böyle bir süreç ve olgularla cezaevinden çıktık. Yurtdışındaki arkadaşlarla bir ön toplantı yaptık. Bu toplantı 26 sayfalık bir metin olarak tespitlidir ve arşivdedir. Bu toplantı da arkadaşlar bize, gerek Avrupa ve gerekse Türkiye'de araç-gereçlerimizin yokluğu, adam sayımızın çok azaldığı, kısaca **sıfırdan başlamamız** gerektiğini önerdiler.. Buna karar verildi. İşe sıfırdan başlanacaktı. Ve biz bu aşamada, eski sürecimize de sahip çıkarak sıfırdan başladık.. **Kürdistan Komünist Partisi** Koordinasyon Komitesi'ni toplantıya çağırdık. Çünkü, ilk yapacağımız iş buydu. Bizim bağlı olduğumuz örgütsel motif yalnız buydu, başka bir motif yoktu.. **Kürdistan Komünist Partisi** Koordinasyon Komitesi Avrupa'daki bazı unsurların da katılmalarıyla, yani genişletilmek suretiyle bir gündemle toplandı.. İçinde olduğumuz durumu değerlendirdik. Oy birliğiyle **Kürdistan Komünist Partisi Koordinasyon Komitesi**'nin faaliyetine karar verildi. 1986 yılının ortalarıydı. Tarihler kesin olarak aklımda değil.. Böyle bir karar aldık ve kararı yürütmeye başladık, o sırada **DENGÊ KOMAL**da yeniden biçimlendi, bu arada büyük bir **kitle gazetesinin** örgütlenmesi gündemleşti. Onu da gerçekleştirdik.. Bir de Avrupa'da bir takım diplomatik ilişkilere girilmeye başlandı.. Bazı demokratik kitle derneklerinin kurulması vb.. gibi programatik hedefler konuldu... Türkiye'ye ise henüz giremiyorduk, ilişkilerimiz çok sınırlıydı. Bir kaç ciddi unsurun bulunması gerekiyordu. Bir çok asal kadromuz cezaevlerindeydi. Parasal olanaklarımız çok azdı, sonuç olarak Türkiye'ye henüz giremiyorduk. Ancak, bazı avukatlar aracılığıyla ilişkilerimizi sürdürüyorduk. Zaten 12 Eylül tüm örgütleri tarumar etmişti, dışarıda kalan unsurlar

ise, nitelik olarak iyi tanınmıyordu.. Tanıdığımız bazı dostlarımızla ilişkilerimizi sürdürmeye başladık. Bazı alanlar da ise, yok denecek düzeylere gelmişti..

Koordinasyon Komitesi'nin çalışmaları, gerek içindeki tartışmalar ve gerekse dışarıdan gelen baskıların, ulusal kurtuluşçu ya da daha açık ifadeyle yurtsever ve milliyetçi düşüncelerin yoğunlaştığı bir döneme denk düşüyordu. Koordinasyon Komitesi bu durumu bir daha değerlendirmek zorunda kaldı..Bir-iki arkadaşın muhalif oyuna karşı çoğunlukla kendini dondurdu.. Gerekçe olarak, "reel sosyalizmdeki çözümler, Kürdistan'da meydana gelen olaylar, olgular, yurtsever potansiyel, Komünist Partisi'ni ancak komünistlerin yönetebileceği ve bunun zor olduğu; bazı arkadaşların -çoğunlukla- komünist olmadıkları, vb..." öne sürülmüştü. Kendini açıklanan gerekçelerle donduran Koordinasyon Komitesi yetkilerini de bize bıraktı.. Yani, bu anda yürüyor ve sorumluluğu da bizim üzerimizdedir.. Bunu da arkadaşların bilmesi gerekir ve buna bir biçim verilmesinde yarar vardır. Tarihsel süreç bakımından bizim sahiplenmek zorunda olduğumuz bir düzeydir. Mutlaka bir biçim verilmelidir..

Koordinasyon Komitesi tartışmalar sonucunda oybirliği ile bir karar daha aldı: Çok kısa süre içinde aktif bir örgüt aracına ulaşılması.. Ve bildiğiniz gibi, Kürdistan Kurtuluş Örgütü -ilk kurulan adıyla- gündeme getirildi. Sonra parti olarak adı değiştirildi. Rızgari'nin geleneksel yapısını çağrıştırmaması bakımından da Rızgari kısa adını aldı. Tartışmalar sonucunda bu aktif aracın, yurtsever-demokrat ve sosyalist nitelikli

bir kitle partisi olması kararlaştırıldı. İşte, biz buna uygun programı yürütüyoruz. Herhangi birine öncelik vererek değil, programda bu kesimleri dengelemeye çalışıyoruz. Yürüttüğümüz program budur. Böyle bir anlayışla arkadaşlarla birlikte yola çıktık, bu örgüt ve program üzerinde arkadaşlar ittifak ettiler. Bu anlayışa uygun olarak bir program hazırlandı ve oybirliği ile kabul edildi. Programda eksiklikler varsa giderilebilir. Yanlışlar varsa düzeltilebilir. Ama, program bir bütün olarak en iyi biçimde hazırlanmıştır. (Özellikle I. Parti Konferansı'ndan sonra bazı bölümlerde değişiklikler yapılmış ve program yeniden basılmıştır -BYM'nin notu-). Ve böylece yeni bir parti hareketine girmiş olduk.

(...)

Buraya kadar olan sürecimiz özetle budur. Kürdistan Kurtuluş Örgütü'nün parti sürecine girdikten sonraki durumunu ve faaliyetlerini ayrı bir bölümde vermek gerekiyor..

(...)

Arkadaşlar, şimdi de kısaca bazı kavramlar üzerinde durmak istiyorum.

Birincisi; örgüt modeli konusunda kısa bir belirleme yapayım (Örgütlenme ile ilgili Konferans gündeminde geniş tartışmalar olacağından, sadece sorunu açmak için kısa geçiyorum). Bildiğiniz gibi tarihsel perspektifimiz bakımından biz, genel olarak uygulamaya sokamamış olmakla birlikte -1987 yılına kadar- 10 yıllık dönem içinde örgüt konusunda **Marksist Modeli** örnek aldık, buna göre hareket ettik.. Bugünkü partinin **modeli** de budur. Örgütlenme biçimi de bu modele uygun oturtulmuştur. Şimdi, gerek

Türkiye ve gerekse Avrupa'daki tartışmalar, reel sosyalizmdeki çözümler ile örgüt modeli konusu ciddi bir boyut kazanmıştır. Bizim bu konu üzerinde iyiden iyiye düşünmemiz gerekmektedir. Çünkü, biz model meselesini çözemezsek, -Türkiye'de yapmak istediğimiz örgütlenme elbette eskisine pek benzemiyor, birtakım değişiklikler var, yeni duruma uydurulmuş- bu model üzerinde bir anlaşma sağlanamazsa, iyi bir zemin oluşturulamazsa örgütün zemininde bir kayma meydana gelecektir.. Bu kayma, bizim irademiz dışındaki bazı olgularla da bütünleşince -bizim irademiz dışında olgular vardır-, parti hareketinin Türkiye ve Kürdistan'da yerli yerine oturtulması oldukça zor olacaktır.. Çünkü, şu anda bölge komitelerimiz, mahalli komitelerimiz, metropoldeki komitelerimiz(Bant NO:2/A'-nın sonu) bu modelle hareket etmektedirler...

Bant NO: 2/B
(devam)

Bizde de bu model konusunda tartışmalar olacaktır. Çünkü, bugün Marksist model reddediliyor ve bununla ilgili birtakım belirlemeler var.. Örneğin, 1917 Devrimi'ni yapan örgüt ile, ondan sonra aygıtı dönen, devlet olan örgüt ile ilgili birtakım tartışmalar var.. Bütün bunlar göz önüne alınarak; ayrıca bizim sosyalist niteliğimiz, geleneksel durumumuz da göz önüne alınarak örgüt modeli konusunda mutlaka bir ortak zemin yakalamamız gerekiyor. Bu sorun, bugün için çok ciddi bir olay olarak durmaktadır.

Otorite ve Demokrasi meseleleri üzerinde de bizim açımızdan durmak gerekiyor. Rızgari Yazı Kurulu, Kürdistan Komünist Partisi Koordi-

nasyon Komitesi, Parti Merkez Komitesi ya da diğeri bir takım organlarımızda, özellikle otorite ile demokrasi açısından bir denge sağlanamıyor. Otorite kavramı üzerinde bize çok eleştiri geliyor, hatta suçlamalar yapılıyor. Bu eleştiri ve suçlamaların başında katı bir illegalite uyguladığımız konusu var.. Bu konunun da arkadaşlar tarafından değerlendirilmesi gerekir.

Bu konuda benim düşüncelerim kısaca şöyle; dönüp Rızgari sürecine bakarsanız, hiç bir otorite göremezsiniz. Suçlandığı manada göremezsiniz.. 18 yılda Rızgari'de bir disiplin uygulamasına, ikaz edilen ya da ihraç edilen bir üyeye rastlayamazsınız. Koordinasyon Komitesi'nde de bu böyleydi, yalnız bir arkadaşın koordinasyon Komitesi'nden ihraç -bazı nedenlere dayalı olarak- vardır. Bu çok istisnai bir örnektir. Rızgari bir bütün olarak organsal otoriteden yoksun bir harekettir. Rızgari'nin siyasal sürecinde aşırı derecede bir demokratizm vardır. Çok demokratizm vardır.. Fazla demokratizm vardır.. Bu konuda dışarıdan gelen suçlamaları kabul etmiyoruz. İçeriden gelen suçlamalar konusunda ise, örgüt içindeki ilişkileri mutlaka belli bir disiplin kurallarına bağlamamız gerekiyor. Belli disiplin kuralları olmaksızın parti içinde bir işlerlik mümkün değildir. Bu nedenlerle, özellikle günümüz koşullarında "demokratlaşma" sürecinin ağırlık kazandığı (!) bir aşamada otorite ve demokrasi kavramlarının gündeme getirilip, ne anlaşılması gerektiği konusunda somut saptamalara varılmasında ben yarar görüyorum..

PKK olayı; arkadaşlar PKK ile ilgili son günlerde bizim arkadaşlarımızda bir takım farklı görüşler oluşmuş durumda. Bu farklılıklar yalnız PKK'nin kendi işlemlerinden ötürü değildir. Türkiye'de

meydana gelen olgular da bunu etkiliyor.. Biz, artık PKK'ye maddi bir gerçek olarak bakmak, buna alışmak zorundayız.. Bu çok kaba ve sekter bir tavır da değildir. PKK'ye maddi bir gerçek olarak bakmanın, onu içimize sindirmenin yollarını aramalıyız. Çünkü, biz PKK'ye birlik yapmayı öneriyoruz. Ama, PKK'nin eleştirisi başka bir yerde durur.. Arkadaşlar ilgili gündem maddesinde bu sorunu tartışacaklardır. Benim burada üzerinde durmak istediğim olgudur: **Rızgari** kendi dışındaki olguları önemsemek zorundadır. Yani, **Rızgari** kendi dışındaki olguları küçümseyerek bu yolu geçemez. **KU-KM**'ne belli tezler öneren, belli **ideolojik-teorik** motifler sunan ve en önemlisi Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi için **ORTAK TAARRUZ CEPHESİ**'ni gündeme getiren bir siyasal hareketin, kendi dışındaki olguları küçümsemesi, göz ardı etmesi ya da onunla ilgili saflarında dedi-kodu üretmesi maddeten mümkün değildir. Bu nedenle **PKK** olayı, kendi yapısal durumu, **KUKM** ve Türk devletinin siyasal hedefleri açısından ele alınıp ciddi şekilde tartışılmalı, **PKK** ile ilişki biçimimiz ve ona bakışımız netleştirilmeli belli ortak sonuçlara bağlanmalıdır. Yoksa, **PKK**'yi küçümseyerek, göz ardı ederek, meydana gelen günü birlik olaylarda "işte böyle oldu, biz dedik oldu, bak **PKK** başaşağı gidiyor, **PKK**'de ayrılık da var" vb.. gibi anlatımlarla **PKK**'yi yorumlamak mümkün değildir. Ayrıca, **PKK** sorununda üzerinde ısrarla durmak istediğim bir konu var: **PKK**'ye yöneltilen eleştirilerin askeri bir araç yarattığımız andan itibaren büyük oranda **Rızgari**'ye de yapılacağı gün gibi açıktır. Ama, bu anlamda suçlamalar yapılmaksızın **PKK**'yi eleştirmek mümkündür, **PKK**'yi eleştirmek de lazım. Bağlantılarını, demokrasi

kavramı açısından iç işlerliğini, örgüt içi uygulamalarını, örgüt anlayışını vb.. eleştirmek gerekir. PKK'nin ideolojik tezlerini eleştirmek gerekir. Onunla birlik yapıldığı zaman, asgari müştereklerde birleşildiği zaman, azami noktalar da onu eleştirmek gerekir vb.. PKK bizi küçümüyor, ciddiye almıyor, suçluyor diye bizim de aynı biçimde ona bakmamız gerekmiyor. Kendi dışındaki olaylara bakarken, onları küçümsememek, ciddiye almak ve bunlarla ilgili en azından örgüt tabanında ya da genelinde ortak bir eğilim yaratmak gerekir. Böyle bir eğilim yaratılmadığı zaman, bizim kitle içerisinde propaganda ve ajitasyonda hem partiye hem de kitleye ters düşeceğimiz açıktır. Aynı alandaki birkaç unsurumuzun birbirlerine ters görüş belirtmeleri bizi çelişkiye düşürecektir. Nitekim bunlar oluyor, görüyoruz..

Birlik Sorunu; Arkadaşlar bildiğiniz gibi, biz parti sürecinden sonra en önemli olgu olarak **KUKC'**ni göndemleştirdik. Birlik sorunlarını bu aşamada ciddi biçimde ele aldık, programladık ve ilk denemesini de **KUK** ve **KAWA** ile yaptık. Biz parti çalışmamızın 3. yılındaydık o zamanlar. Bu sürenin 1,5 yılını birlik çalışmaları almıştı.

Bu birlik çalışmalarında hayat bize gösterdi ki, **Rızgari** kadroları ve ideolojik-teorik olarak olmasa bile, muhteva olarak bu tür birlik platformlarına terstir. Bunu yumuşatmak gerekiyor.. Yani, **Rızgari** sürecinin yumuşatılmaması halinde, **Rızgari**'nin bu tür birliklikleri kotarması mümkün değildir.. Bunlar, birlik tartışmalarından sonra aramızda yaptığımız değerlendirmelerden edindiğim sonuçlardır, size bu sonuçları iletiyorum.

Evet, karşımızda ideolojik olarak, teorik olarak daha az bilen -bizden daha az bilen- bizden zayıf olan ekipler vardı. Örneğin, Kawa 4 gruba ayrılmıştı, KUK ise, üç gruptu.. Teorik durumları iflasa yanaşmıştı vb.. diyebiliriz. Fakat, bu bizim, birlik sorununda mutlaka kendi yani, **Rızgari'nin görüşlerini başkalarına empoze etme hakkına sahip olduğumuzu göstermez..** Böyle bir çalışma yöntemi yanlış bir yöntemdir.. **Birlik sorunu uzlaşma sorunudur.** Uzlaşma zeminidir.. Uzlaşma zemininde olmayan bir birlik yürüyemez. Birlik sorununda tarafların **ayırteci özellikleri belirlenmelidir ki, birlik yaratılsın..**Bizim KUK ve KAWA ile ayırteci özelliklerimiz gün gibi belliydi. Bunu tekrar tekrar onlarla tartışmaya gerek yoktu. Örneğin; KAWA'cılarla Proletarya Partisi konusunda tartışmaya ne gerek var. Proletarya Partisi konusunda bizimle KAWA arasındaki görüş farklılığı gayet açıktır. Yeni bir durum da değildir. Onun için, **birlik uzlaşma sorunudur,** konusu üzerinde ısrarla durmalıyız. Biz, bu birlik çalışmalarında oldukça zorlandık, fakat bir şeyler de öğrendik. Arkadaşlarımız bu konuda eğitildiler. Şunu kavradık ki, gerçekten önerdiğimiz programla hayatın maddi şartları arasında büyük bir çelişme vardır. Hayat başka yerde duruyor, programlar ise başka yerde.. Her ne kadar yüksek seviyede teorik metinler sunmuş olsak da, arkadaşlarımız entellektüel olarak yeteneklere sahipseler de, pratik bu metinlerin ve yeteneklerin dışında bir yerde duruyor.. Bunu gördük gözlerimizle ve bir takım şeyler öğrendik.. Onlarla konuşma biçimini öğrendik, onlarla tartışma biçimini öğrendik.. Burjuva anlamda bir takım "dalavere"leri öğrendik.. Bunları uyguluyoruz demiyorum, ama öğrendik

ve gördük.. Onları da kınamıyorum. Adam seninle bir birlik yaptığını başka yerlere yansıtırorsa, panik göstermek yanlışdır. O zaman panik gösteriyordu bazı arkadaşlar, ama sonradan böyle bir panik havasından çıkıldı, doğal karşılanmaya başlandı.. Birlik Sorunları zaten gündem maddesidir, arkadaşların ciddi olarak bu sorunun da üzerinde durmalarında yarar vardır..

Arkadaşlar, kısaca partinin içinde bulunduğu duruma da değineyim. Pek fazla zaman almak ve gündem maddeleri üzerinde tartışmak istemiyorum. Tartışmayı çerçeveselendirmek ve şartlandırmakta yarar yoktur. Zaten detaylı olarak tartışılacaktır. Gündem oldukça yoğundur. Ben sadece bazı çalışmalarımızı kısa olarak aktarmak istiyorum..

Bizim içinde bulunduğumuz durum şudur. Ülkede, planladığımız 4 bölge üzerinden örgütleniyoruz. 2 bölgede örgütlülüğümüz henüz yok. Bu bölgelerde de örgütlenmek için bir takım çalışmalar yapılıyor, ön çalışmalar yapılıyor. Fakat diğer iki bölgede örgütlüüz. Yetkili arkadaşlarımızın bazıları burada aramızdadır, gerekli gördükleri zaman sorularınıza cevap verebilirler. Bu bölgelerdeki örgütlenmemiz genel tüzük ve program çerçevesine tam uygun ya da örgütlenme planına tam uygun olamamıştır henüz.. Yasal yanları oluşturulamamış, örneğin belli dernekler henüz kurulamamış, varolanlara da tam girilememiştir. Bir kitle yayını ile desteklenememektedir. Açıktır ki, bir kitle yayın organını kullanmadığınız zaman Kürdistan'da bu platformları toparlayamazsınız. Diğer yayınlarımızda henüz gerekli biçimde ulaşamamaktadır vb.. bir takım eksiklikler var. Bunun yanında mahalli komiteler olarak örgütlüüz. Metropolde dört bölge üzerinde

örgütlenmemiz sürüyor, bir Türkiye temsilciliği-miz var. Avrupa'da bir temsilciliğimiz ve icra kurulu oluşmuş durumda. Yunanistan'da bir temsilciliğimiz var. Partimiz bazı ülkelerdeki ilişkilerini kendi kapsamı içerisinde yeni oluşumlara uyduruyor.. Uluslararası diplomasi bakımından program hedeflerimiz netleşmiştir, bazı ilişkiler gündeme gelmiştir. Bu ilişkiler sürdürülüyor. Eritre Kurtuluş Örgütü ile ilişkilerimizi sürdürüyoruz. Onlar ülkelere döndüler, ama ilişkilerimiz yine de sürdürülebilir. Diğer bazı devletler ile ilişkilerimiz var ve halen sürdürülmektedir..

Bunlar dışında önümüzde pratik olarak duran iki somut olgu var:

Bunlardan biri, Türkiye'de bir (...) merkezi'nin oluşturulması planı ve (...) çıkarılmasıdır.

Biliyorsunuz Kürdistan tarihinde eşine pek rastlanmayacak bir kitle yayını deneyinden geliyoruz. Arkadaşlarımız büyük özveri ile (...) sürdürdüler. Onların deney ve tecrübelerinden, olanak ve teknik gücünden de yararlanarak; biçim ve muhteva değişikliği yapılmak suretiyle ülkedeki arkadaşların desteğiyle Türkiye metropolünde bu yayının gündeme getirilmesini istiyoruz. Çünkü, arkadaşlar böyle bir kitle yayını olmadan örgütlenmemizin zor olacağını söylemektedirler. Muhakkak kitlelere ulaşmak zorundayız. Bu nedenlerle arkadaşlarımız böyle bir kitle yayınının planı üzerinde çalışmalarını sürdürüyorlar. Bunu ilgili gündem maddesinde de tartışacaklar. Bu bir Anonim ortaklık biçiminde olabilir, (...) Basım-Yayın Merkezi biçiminde olabilir.. Ya da bazı arkadaşlarımıza yapılmış bir öneriye uygun olarak, Türkiye'de

gündemde olan bir gazetenin ortaklığı biçiminde olabilir. Ancak, bu gazetenin kesin ve net olarak durumunu bilemiyoruz.. Özetle, (...) ve kitle yayınının planı/programı yapılmış ve bazı olanakları da hazırlanmıştır.. Bu konuda, bazı arkadaşlarımızın -kendi istekleri de göz önünde tutularak- siyasal görevlerle gitmeleri de gündemdir. Konferans sonrası bu gidecek olan kadrolarımızın desteği de olursa, Türkiye metropolünde ciddi bir kitle yayınına girebileceğiz.. (...) faaliyete geçecek.

Merkez Yayın Organı ile ilgili ise, konferanstaki genel eğilime uygun olarak gerekli değişiklikler yapılabilir.

İçinde bulunduğumuz durum özetle böyledir.

Sayın başkan, arkadaşlar soru sorarlarsa cevaplayabilirim. Toplantıya ışık tutacak, detaylandırarak sorulara cevap verebilirim. Fazla uzatmak istemiyorum.

Özetle şunu söylüyorum; iyi bir yere gelinmiştir, ama istenilen yere değil.. **Rızgari** kabuk bağlamıştır. Bu ciddi bir olaydır ve bizim siyasal hayatımızda dördüncü bir kabuk bağlamadır.. Mutlaka bu kabuk çatlatılmalıdır. Bu kez, cezaevinden çıkan arkadaşlardan aldığımız destekle -arkadaşlar önemli ölçüde destek sağlayabilir nitelikte- **Rızgari** kabuğunu çatlatılabilir. Eğer, bu aşamada, konferanstan derli-toplu ve ortak bir zeminde çıkarsak, Türkiye'de siyasal çalışmalarımızı hızlandırırsak, kesinlikle çok kısa sürede ciddi adımlar atılacağı inancındayım.. Benim inancım budur..

Sonuç olarak diyorum ki, KÜRDİSTAN'ın BAĞIMSIZLIĞI ve KÜRT ULUSU'nun ÖZGÜR-

LÜĞÜ yolundaki mücadeleden **geri adım atılmayacaktır.** Ama, SOSYALİZM MÜCADELESİ'nden de **geri adım atılmayacaktır.** Benim görüşüm ve inancım budur.. Bu programların birbirleri ile **çelişen yanları yoktur,** bunlar **çakışan** programlardır.. Hiçbir ulusal kurtuluş mücadelesinin bizim sosyalist inancımız ve anlayışımızla **çeliştiği inancında değilim.** Konferanstaki değerlendirme ve tartışmalar soruna daha net boyutlar getirecektir. Konferanstaki çoğunluk kararları bizi bağlayıcıdır. Şunu da belirtiyim ki, bizim yetkilerimizi tayin eden görevlerimizdir. Bu görevler bizden alındığı zaman yetkilerimiz de kalmaz. Tekrarlıyorum, konferans çoğunluk kararları bizi bağlayıcıdır.. bu konuda hiç bir tereddütümüz yoktur.

Sözlerimi bitiriyorum, hepinizi saygılarımla selamlıyorum, başarılar diliyorum. (UZUN UZUN VE GÜR ALKIŞLAR.)

(...)

Divan Başkanı; Evet.. Genel Sekreter arkadaş konferans açılış konuşmalarını yaptılar. Teşekkür ediyoruz.(Bant No: 2/B devam..)

Divan Başkanı; Gündemin E maddesine geçiyoruz...

(...)

Bant NO:18/A

Tarih:26.7.1991

(...)

Divan Başkanı: (...) Evet arkadaşlar önerileri bitirdik. Gündemimizde tartışacak hiçbir sorunumuz kalmadı. Gündemin sonuna geldik, şimdi G.

Sekreter'i konferans kapanış konuşması için kürsüye çağırıyorum. **G. Sekreter**'in konuşmasından sonra konferansı kapatacağım.

(**Genel Sekreter** alkışlarla kürsüye geliyor. **GÜR VE UZUN ALKIŞLAR...**)

G. Sekreter: Sayın başkan, değerli arkadaşlarım. Konferansımız sona doğru yaklaşıyor. Aslında bize söylenecek fazla söz kalmadı. Yalnız konferansın sonuçlarını tespit etmekte yarar görüyorum.

Birinci sonuç; Konferansta değişik görüş ve anlayışların, konferans düzeyinde karşılaştırılmaları sonucu ortak bir zemin ortaya çıktı.

Genellikle gündem maddelerine bağlı kalınmakla birlikte, yukarıdaki nedenlerden ötürü, konferans zemininde zaman zaman özel temenni ve isteklerin, özel düşüncelerin de etkileyici olduğu inancındayım. Bu, bize partimizin önündeki en önemli hedeflerden birinin, değişik görüş ve düşüncedeki arkadaşların partinin programatik hedefleri içinde ve en geniş işbölümüne dayalı, demokratik bir biçimde -demokrasi kavramını herhangi bir anlamda değil, partinin öngördüğü demokrasi anlamında kullanıyorum- çok kısa süre içinde harekete geçirilmeleri zorunluluğunu göstermektedir. Bu bağlamda, partimizin önünde ivedi bir görev vardır. O da, tüzük hükümlerine ve siyasi örgütlenmemizin gereği örgütlendirilmiş parti üyelerini temsil edebilen delegelerin özgür iradelerine dayalı parti kongresinin açılmasıdır..

Bu öngörüye bağlı olarak diyorum ki, değişik görüş ve düşünceler konferansta karşılaştırılmıştır. Örgüt zemininde bu düşüncelerin boyutları

tartışılmıştır. Yeniden ortak bir platforma inmenin, ortak bir yörüngeye girmenin -partinin yörüngesi şimdiye kadar bozukmuş demekki- gerekliliği konferansın birinci sonucudur.

Bu sonuç bakımından önümüzdeki süreçte geniş bir planlamaya girilmesi gerekiyor. Bu andaki kadrolarımız, konferansın tartıştığı ve önerdiği sorunları planlamaya elverişli değildir. Bütün arkadaşların yetenek ve yetkinlikleri oranında topyekûn önümüzdeki dönem için düşünülen planlamaya katılmaları gerekiyor. Biz bu katkıda yarar görüyoruz. Sık sık belirtildiği gibi "yönetici arkadaşlar" meydana gelen programatik hedeflerin yükünü tek başlarına kaldıramazlar.

İkinci sonuç; Konferansımızda şahsen benim ve arkadaşların da istemediğimiz bir olay gerçekleşti. Baştan beri belirledik. Biz, değişik görüş ve düşünceleri, parti program hedefleri içerisinde birleştiren ve bunu yönetip, yönlendiren bir bileşeniz. Böyle bir anlayışa sahibiz. Doğaldır ki, parti içinde bir takım değişik düşünceler ve görüşler olsun. İşte, bu görüşler ve düşünceler karşılaştırıldığı zaman, çok sert ve anlaşılmaz bir takım davranışlar meydana gelmiştir. Bence bu doğaldır. Bizim demokrasi anlayışımızın doğal sonucudur.. O arkadaşlarımız da sürecimiz bakımından değerli arkadaşlardır. Onların karşısında söz alan, düşüncelerini açıklayan ve savunan arkadaşlarda değerli arkadaşlardır. Biz, yanlış bir biçimde konferansı terketmelerine karşın onları yine de parti ilişkileri içine getirmek için -konferansın temenni ve dilekleri de göz önünde tutularak- elimizden geleni sarfedeceğiz. Elbette bu belli kurallara göre olacaktır. Bu ikinci sonuçtur..

Üçüncü sonuç ta şudur; Partimizin önünde ideolojik-teorik saptamaların yoğunlaşmasına karşın, kısa dönem için bazı pratik sorunların çözümünü kendini dayatmış gözüküyor. Bu pratik sorunların iki tanesinin çözümü acildir. Birisi, askeri örgütlenme ve ona bağlı çalışmalar, eylemlerdir. Diğeri de siyasi örgütlenmemizin geliştirilmesi, yükseltilmesi, yaygınlaştırılmasıdır. Tabi siyasi örgütlenmeyi kendi içinde bölebiliriz. Legal platformların oluşturulması, parti içi disiplinin güçlendirilmesi, parti içi birliğin güçlendirilmesi vb.. diye bölebiliriz..

Evet, iki tane ivedi ve önemli program hedefi ortaya çıkmış durumdadır. Bunlara bağlı olarak kanımca önemli bir sorun gündeme gelmektedir. Partili tüm arkadaşların bu günden itibaren ivedi bir biçimde partimizin varlık koşullarını -parti bizim için en önemli varlık koşuludur- koruyup, kollamaları ve güçlendirmeleri gerekiyor.. Eğer, parti koşulundan ayrılırsak, onu korumaz ve güçlendirmezsek, dünyadaki değişimlere ve gelişmelere, esen rüzgarlara (!) dayanma gücümüz kalmaz.. Kişilerin hangi tür yetkinlikleri ve yetenekleri olursa olsun, örgütlü bir güç içinde olmadıkları sürece başarı göstermeleri olanaksızdır. Dayanmaları olanaksızdır.. Ben bu inanç ve görüşteyim.. O nedenle, bizim ileriki dönemlerde gerçekleştireceğimiz temel olguların başında **partinin birliği**, **partinin bütünselliği** ve **disiplini** gelmektedir. Bu şekilde çalışan bir parti bizim için varlık koşuludur. Biz, ivedi olarak gündemleşen pratik faaliyetlerimizin belli bir aktivite kazanması ve hızlı bir biçimde ülkeye inebilmemiz için önce bu koşulu -partiyi- sağlam korunaklara almalıyız..Bence konferansımızdan çıkan üçüncü ve önemli bir sonuç budur..

Bu çıkardığımız üç sonuç çerçevesinde, değişik görüş ve düşüncelerin parti programı düzeyinde **ortak bir zemine** oturtulması, pratik faaliyetlere öncelik tanınması ve aktivite kazandırılması, parti içinde meydana gelen bazı davranışlarla ilgili geçici ya da devamlı disiplin tedbirlerinin alınması, ayrılan arkadaşların sürecimize geri çekilmeleri -eğer başka dış nedenler yoksa- ve en önemlisi konferansın bize verdiği geniş ve yaygın temenni ve dileklerin -çok yaygın ve geniş görüyorum, bu belki de içinde bulunduğumuz havada böyle gözükebilir !- uygulama içine girdiğimiz, planlamaya girdiğimiz zaman daha kolay olacağı mümkündür..

Özetle, konferanstan çıkardığım sonuçlar bunlardır.

Değerli arkadaşlarım, bu çıkardığım sonuçlara bağlı olarak üzerinde durulması gereken önemli olgular vardır.

Rızgari siyasal süreci çok çetin ve zor bir boğazdan geçmektedir. Yalnız **Rızgari** değil bir bütün olarak **KUKM** zor ve çetin bir boğazda.. Bu "zor ve çetin boğaz" kavramını zorlanarak ya da literatürdeki gibi kullanmış olmak için kullanmıyorum. **Zor ve çetin bir boğazdayız..** Şu nedenlerden ötürü zor ve çetin bir boğazdan geçiyoruz. **Rızgari**'nin varlık koşullarına karşı uygulanmak istenen, **KUKM**'nin bütününe karşı uygulanmak istenen tehlikeli oyunlar var. Özellikle, Türkiye'de uygulanmak istenen genel bazı tehlikelerden bahsetmek istiyorum. Görebildiğim kadarıyla -konferansta konuşulanların çerçevesi içerisinde söylüyorum, yoksa son olarak konuşma bana özel haklar vermiyor- TC'nin (emperyalist bağlantılar da dahil) programatik hedefleri

içinde PKK olgusunun ve Kürdistan'daki genel kitleselleşmenin şu ya da bu biçimde ortadan kaldırılması, yenilgiye uğratılması, biçim değiştirmesi oynanmaktadır. Kürdistan ve **KUKM** açısından önemli bir legal ve illegal boşluk meydana gelecektir. Bizim hem bu boşluğu doldurmak ve hem de oynanan oyunları boşa çıkarmak gibi temel görevlerimiz açıktır. Bu nedenle PKK karşısında alternatif olmak gerekiyor. Meydana gelecek boşluğu doldurma görevi **KUKM**'nin stratejik hedeflerinden biridir. Bu hedef üzerinde bütün partili arkadaşlarımızın, sosyalist ve yurtsever arkadaşlarımızın titizlikle durmaları gerekir. Sorun şudur;

Rızgari oynanmak istenen oyunları boşa çıkarma mücadelesinde meydana gelecek boşluğu doldurmada nasıl bir davranış gösterecektir. ?

Ayrıca, kanımca kadrolarımızın yetenekleri ve partimizin bu andaki gücü böyle bir boşluğu doldurmaya elverişli de değildir. Bütün bunlardan ötürü zor ve çetin boğazın aşılması için **alternatif bir güç** olma zorunluluğu vardır. **Bu bir..**

İkinci olgu; Bildiğiniz gibi, Partimiz önüne kısa ya da uzun dönemde askeri bir harekâtı koymuştur. Bu askeri harekât doğaldır ki, polisi ve güvenlik güçlerini, Türk ordusunu bizim önümüze çıkaracak ve üzerimize çekecektir. Bu, bizim birçok yöntemlerde değişiklik yapmamızı gerektirmektedir. En başta, hareketimizin bir bütün olarak illegal yanının ağırlıklı olarak çalıştırılması gerekecektir.. Askeri eylemler, legal platformların daralmalarını getirebilir.. Ancak biz, legal biçimler içinde illegal çekirdeklerimizi korumak zorundayız. Legal biçimler içinde illegal çekirdeklerin korunması başarısız

zaman, buna gücümüz yetmediği zaman illegal muhtevamızda büyük gedikler açılacaktır. Bu nedenlerden ötürü, parti bazı yöntem değişikliklerine gidecektir. Bu, bizim Türkiye metropolündeki legal çalışmalarımızı direkt etkileyen ve demokratikleşme diye sunulan ortama inişimizi de zorlaştıracak önemli bir olgudur. Bu konuda da kesin bir karara varmak gerekiyor.

Onun için, ülkeye giriş sorunu bununla bağlantılı bir olaydır. Çünkü, askeri eylemler ve ona bağlı polisiye provakasyonlar -polislin provakasyonu karşısında çözümler, tutuklamalar, yargılamalar vb.. olacaktır- tekrar ülke dışına çıkma zorunluluğu yaratabilir. O zaman hareketimizin illegal muhtevasına uygun olarak ülke dışına çıkışın n e f e s borularını elimizden bırakmamalıyız.. Her zaman belli kadrolarımızı ülke dışına çıkarabilme koşullarını gündemde tutmalıyız.

Ayrıca, illegalitenin zorlanması karşısında legal biçimlerimizde büyük bozulmalar, çözümler de meydana gelebilir. Bu bozulma ve çözümler karşısında -yukarıda PKK'den ihtimal olarak meydana gelecek boşluğu dolduramayacağımızı belirlemiştim, bu tehlike de dahil- hareketin illegalitesi ve askeri eylemleri göğüsleyecek bir kapasiteyi, legal çekirdeklerin varlığını göstermiyor (kamufle edebilecek legal çekirdekleri göstermiyor).. Bu nedenle, kadrolarımızın ve yönetici arkadaşlarımızın ivedi bir çözüm ve kararlı davranış göstermeleri gerekmektedir. Ülke dışından girişler de bununla paralel olmak üzere, legal çekirdeklerimizin, illegal muhtevamızın polis tarafından sabote edilmesi olgularını ciddi düşünerek, gerekli yöntemler getireceğiz.

Üçüncü bir olgu; Partimizin bugünden sonra

Türkiye'deki siyasi propaganda ve ajitasyon çalışmalarında çok duyarlı olmasıyla ilgilidir.

Parti üyelerimizin ağır bir sekt erizm geçirdikleri kanısındayım. Gerek Marksist ölçüler ve gerekse yurtsever ve hatta milliyetçi ölçüler içinde ağır bir sekt arizm geçirildiğini görüyorum. Bu sekt erizm elbette keyfi olarak bize bulaştırılmış değil.. Bu sekt erizm, olayında yönetimin de yanlışları ve eksiklikleri vardır. Örgüt içi çelişmeler de bunu etkilemiştir vb.. Ama, Türkiye'de meydana gelen sağa kayışa karşı üyelerimizin partiyi ve kendilerini korumalarından ötürü biçimlenmeleri ve bu biçimlenme süreci içinde belli sekt er davranışlar edindikleri bir gerçektir.İdeolojik-teorik sekt erizm,propaganda ve ajitasyonda sağa kayışa karşı arkadaşların bir motif olarak seçtikleri yol gibi duruyor. Bu motif kendiliğinden gelmedir. Örgüt içinde böyle bir eğitim süreci yoktur. Örgütün yönetiminden de bu konuda uygulanan bir baskıya rastlamıyoruz.. Tersine, yönetim (...) denecek kadar ileri varmış bir yapılanma ile işleri yürütmüştür. Bu yapılanmanın da değiştirilmesi gerekir..

Özetle, sekt erizm bir yanılla sağa kayış karşısında arkadaşların duruşları ile ortaya çıkıyorsa, diğer yanılla da arkadaşlar arasında geçmişten gelen çelişki ve çatışmaların etki alanında gözüküyor..

Bu aşamadan sonra, programatik hedeflerimiz içinde Türkiye'deki propaganda ve ajitasyonda sekt erizmi ortadan kaldırmalıyız ve kaldırılacaktır.Yani,geçmiş dönemdeki örgütsel çelişkileri sürdürerek, ya da sağa kayışa karşı örgütlenmek için sekt er anlayışın devam ettirilmesi ile

çıkarsak; propaganda ve ajitasyonda çok güdük kalacağımız inancındayım. Bu nedenle, parti içinde **yoldaşça güven** ilişkileri çerçevesinde aramızda tartışarak geçmiş ile ilgili çelişki ve çatışmaların tümünden ortadan kaldırılması; **sağa kayışa** karşı ise, programatik hedeflerimiz içinde propaganda ve ajitasyonu öne çıkarmalıyız ve sekter anlayışları bir tarafa atmamız gerekmektedir.. Bunu yapabilirsek -çünkü önümüzdeki dönem için legal programlar da öneriliyor- önemli adımlar atabiliriz..

Rızgarıcı arkadaşların en önemli eksikliklerinden birisi şudur; -ki, diğer örgütler de bunu söylüyorlar ve gönül rızasıyla kabul etmemiz gerekiyor.- Biz illegal çalışma yöntemleriyle legal çalışma yöntemlerini birbirinden ayırtedemiyoruz.

"**Rızgarıcı** arkadaşlar illegal çalışma yöntemlerindeki katılığı, legal çalışmada eşdeğer olarak uyguluyor" denmektedir. Örneğin; bir **Rızgarıcı** "Rızgariye ait bir toplantıdaki konuşma biçimini, HEP'in toplantısında aynen gündeme getiriyor".. Sekterizm ağır biçimde bizi etkilemektedir.. Bizim süratle bundan sıyrılmamız lazım. Sıyrılırken -gerekçesiz bırakmıyorum- parti üniteleri legal çalışmadaki propağanda ve ajitasyon yöntemlerini illegal çalışmadakinden kesinlikle ayırmalıdır, ayırtetmelidir.. Eğer, ayırtedemezsek, eskiden kalma bir takım alışkanlıklarımızı terkedemezsek, partinin küçük üniteler halinde kalması kaçınılmaz olur. Bu da, bizim açımızdan büyük zararlar meydana getirir.

Bir önemli olgu da şudur: Burada konuştuğum şeylerin büyük bölümünü, konferans sonrasında yetkili ve görevli arkadaşlarla detaylı biçimde planlama ve yürütmeye sokacağımızdan fazla

uzatmak istemiyorum. Ancak, ciddi bir olay olduğu için şu önemli olguya da değinmek gerekiyor.

Arkadaşlar, eleştiride bir mantık vardır ve olmalıdır. Eğer, parti ünitelerine ve görevlilerine ya da birbirinize karşı bir eleştiri yapmak istiyorsanız, bunu dolaylı yollardan dile getirmenize gerek yoktur. **Eleştirilerinizi partiye direkt olarak sunmak zorundasınız..**Partiye direkt getirilen eleştirilerin bir anlamı vardır. Bu anlam da şudur: **Eleştiri ve dedi-kodu** arasındaki kapsam farkı vardır, bunun ortaya çıkarılması ancak eleştirilerin partiye direkt olarak sunulması ile mümkün olabilir. Dolaylı yollardan getirilen eleştiri değil dedi-kodudur. Eleştirinin direkt olarak gelmesinin de bir koşulu vardır. Parti ünitelerinde çalışan arkadaşlar, kendi çalışmalarını ile ilgili eleştiri ve dileklerini kendi üst organlarına en demokratik biçimde iletirler. Bu onların en doğal haklarıdır..

Hiçbir **Rızgarıcı** şunu söyleyemez: "Ben öneri ve eleştirilerimi partiye ulaştıramadım".. Böyle birşey söylenirse yanlış olur. Hatta bunu daha önceki sürecimiz için de söyleyebiliriz..(17 yıllık süreç içinde) **Rızgari** arşivleri arkadaşların raporlarıyla doludur. Ve maalesef bu raporların (...) değildir. (...) Geçen arşiv de öyleydi..

Arkadaşlar, dedi-kodu ile eleştiri kapsamını birbirinden ayırtetmelidirler. Bize söyleyecekleri şeyleri direkt olarak iletmelidirler. Biz, direkt söylenen şeyleri karşılayabilecek, çözebilecek yetenek ve demokrasi anlayışı içindeyiz, bundan kuşku duyulmamalıdır. Bu, partililerin en büyük güvencesidir..

Eğer böyle yapmaz dolaylı yollardan, ikinci,

üçüncü elden arkadaşlara dertlerimizi yanarsak; bu eleştiri olmaz.. Çünkü, parti dert yanma mekanizması değildir. Dert yanma, sosyete kulislerinde, şurda burda olur.. Partide, geliştirme, yönlendirme, yöneticilere katkıda bulunma diye bir olay vardır ve bu her partili üyenin hakkı ve aynı zamanda görevidir..O nedenle, bizimle ilgili eksiklik ve aksaklıkları partinin öngördüğü yollardan yapmalısınız.. Partili olarak görevimizin bilincine varmak zorundayız.. Arkadaşlar, burada eleştirilerini yaptılar ve bir çok eleştiri maddesi ortaya çıktı.. Hepsini not aldık, bunları geliştirip, değiştireceğiz.. Çünkü, arkadaşlar aynı tür eleştirilerini daha sonraki kurullarda ya da çalışmalar içinde yeniden gündeme getirmesinler istiyoruz..

Biz, sosyalist, yurtsever, demokrat kişiler olarak, bir ekleme yapayım, hatta milliyetçi unsurlar olarak -ulusal kurtuluş mücadelesinde hangi anlamda kullandığımızı biliyoruz- parti ile olan ilişkilerimizi mutlak surette kişisel istek, temenni, düşünce ve dileklerimizden çıkarıp; parti kurallarına indirgemek zorundayız. Parti kurallarının uygulanışını ise, gönüllü olarak kabul etmek gerekir. Yani, biz partiye **rızamıza dayanarak** girmişsek; **gönüllü birlik** içindeki kümelerin mutlaka **yoldaşça güven** ilişkilerini geliştirmeleri gerekir.. **Yoldaşça güven ilişkilerinin** sürdürülmediği yerlerde ise, **gönüllü birlikler** oluşamaz. Bu birliklerin oluşabildiği, kurulabildiği yerlerde **yoldaşça güven ilişkilerinin** yön t e m olarak ağırlıklı biçimde işletilmesi görevdir.

Yoldaşça güven ilişkileri üzerine hazırladığımız bir metin var. Hem yurtseverler hem sosyalistlerle olan ilişkilerde yoldaşça güven; yani, parti içi yoldaşça güven ilişkileri ne demektir

ve ne olmalıdır ? sorusunu cevaplayan bir metin.. Fakat, bunu sunamadık. Bazı arkadaşların bu konuda seminer notları da vardı, onu da içine alarak bunu düzenleyecektik.. Partinin bir yayını olarak basın/yayın merkezine önerecektik.. Basıldığı zaman arkadaşlar bundan çok yararlanacaklardır. Ki, daha önceki Kırmızı Kitap'lardan da yararlanılarak hazırlanacaktı..

Son olarak üzerinde durmak istediğim olgu da şu:

Bizim diğer örgüt, kişi ve gruplardan **ayırteci özelliklerimiz** vardır. Yani, **Rızgari**'yi diğer gruplardan ayırteci **nesnel özellikleri** vardır. Biz kimseden ayırteci özelliklerini terkedip **şartsız-tercihsiz gelip bize katılmalarını** istemiyoruz. Hiç kimse de **ayırteci özelliklerimizi ortadan kaldırıp şartsız-tercihsiz gidip onlara katılmamızı bizden isteme hakkına sahip değildir**. Biz varlığımızı sürdürmek zorundayız Eğer varlığımızı sürdüremezsek; programatik hedeflerimizin hiç birine ulaşmamız maddeten mümkün olmaz.

Sözlerimi şöyle bağıyorum;

Örgüt içi **birlik ve demokrasi** konusunda diret-meliyiz. **Yoldaşça Güven** ilişkilerini mutlak surette gündeme getirip -biçimsel değil- tartışarak birbirimizi **ikna** ederek uygulamalıyız. Partiye katılmayı **rızaya** dayandırmalı ve **gönüllü birlik** oluşturmamızdır. Hiç kimseyi **zorla** parti içinde tutma eğilimi taşımamalıyız. Herkes rızasıyla örgüte girmeli, rızasıyla çıkabilmeli, gerekçesini koymalıdır. Bununla ilgili uygulanacak yöntemler askeri kanadın görevleri arasında değildir. Ancak, Partiye **rızası** ile girmiş bir arkadaş, çıkma eğilimi taşırsa, bunu bize dayatamaz. Kimsenin ayırteci özelliklerimizi ortadan keyfi olarak

kaldırıp bir yerlere gitme olanağı yoktur. Bu bizim varlık koşulumuzdur.

Sonuç olarak;

Konferans bizim için çok önemli tartışma boyutları ve doğal olarak üzücü bir olay da getirmiştir. Biz, bunu ortadan kaldırmaya yetenekliyiz ve kaldıracacağız. **Fedakarlıklarla, gönüllü birliklerle** ortadan kaldıracacağız. Evet, konferans önemli boyutlar getirmiştir. Alınan kararlar ve önerilen temennilerin kısa sürede, ülkede ve metropollerde uygulamaya geçirilmesi dileğimdir.

Hepinizi saygı ile selamlıyorum (UZUN ve GÜR ALKIŞLAR).

Divan Başkanı: Sağolun arkadaşlar.. 12 Temmuz'dan beri başladığımız konferans nihayet bitti. Çok yorulduunuz. Hemen şunu belirleyeyim; divan olarak arkadaşlara gösterdikleri disiplinli tavırlarından dolayı teşekkür ediyoruz (alkışlar).

Bu konferansta, gerçekten partinin bundan sonraki çalışmalarına ışık tutacak önemli prensip kararları alındı. (...) Alınan prensip kararlarının yanında üzücü bir olay da yaşandı. Bir kısım arkadaşlar konferansı terketti. Öyle zannediyorum ki, bu terkediş konferanstaki tartışmaların muhtevassından ziyade, tartışmalardaki tutumdan ve ayrıca geçmişe ait nedenlerden kaynaklanıyor düşüncesindeyim..

Arkadaşlar, **Rızgari** 17 yaşında.. Hali hazırdaki durum itibariyle, ideolojik-teorik olarak, nitel olarak büyük ve gerçekten hala etkin. Ama, nicel olarak küçüküz. Bizim küçükmemizin önemli nedenleri var. Tabi diğer etkenlerin yanında ayrışmalar ve iç çekişmelerden mütevellit kopuşmalar önemli.. Aslında örgütsel çalışmada

şu husus çok dikkate alınmalı, ki arkadaşlarda bunun bilincindedirler; çelişkiler ve iç çekişmeler kesinlikle belirli ölçülerde çözümlenmeli, hiç bir zaman ayrımlara neden olmamalıdır. İstenilen bu. Kişinin kendi yapısı hiç bir şekilde örgüt çıkarlarını aşmamalıdır. Hatta şunu da belirliyoruz, ulusal kurtuluş mücadelesinin ve arkadaşların ortaya koydukları toplumsal kurtuluş mücadelesinin çıkarları her halükârda örgüt çıkarlarının üstünde değerlendirilmelidir..

Arkadaşlar, bir gerçektir -yıllardan beri bu hareketin içerisindeyim- bu hareketin bir noktası zayıftır. Bunların başında iç çekişmeler vardır. İnanıyorum ki, G. Sekreter arkadaşın da belirlediği gibi, bu da aşılacak. Kesinlikle bu da ortadan kalkacaktır. Tüm mesele ayrışmalara sebebiyet veren sorunların, nedenlerin izale edilmesidir, ortadan kaldırılmasıdır..

Arkadaşlar, alınan kararlar gerçekten benim açımdan umut verici. Bunun dışında arkadaşların tutumları, tavırları benim açımdan çok umut verici.. Ve bir inanın varlığı hissediliyor. Ama, şu gerçeği vurgulamak istiyorum. İyi programlar uygulanan programlardır. Eğer bir program uygulamada kendisini gösterirse, o program iyidir. Yoksa kağıt üzerinde gözükmesi mühim değildir..

Bizim PKK karşısında alternatif olmamız, bir noktada PKK'nin ulusal kurtuluş mücadelesinde iyi bir yere getirilmesinin gereğidir. Alternatif oluşumuz, bizim çalışmamızla bağlantılı bir olaydır. Ki, herkes kesinlikle hem halkına, hem de örgüte karşı sorumludur. Görevini bilfiil yapmak zorundadır. Herkes görevini uyum içinde yaparsa, zannediyorum iç çelişmeler de katiyetle ortadan kalkar. Örgütlenme de istenilen boyutta

büyüyebilir.. Ve ben arkadaşların bu konuda kararlı oldukları inancındayım. İnanıyorum ki, bu da olacaktır.

Ve bu konferansın bu inanış içinde **Kürt Ulu-su'na, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'**ne hayırlı olmasını candan dilerim (UZUN ve GÜR ALKIŞLAR)

Hepinizin gözlerinden öperim ve toplantıyı kapatıyorum. Yalnız arkadaşların bir önerisi var, konferanstaki arkadaşların birlikte resim çektirmeleri isteniyor. Ayrıca, bir arkadaşın söz ve müziğini yaptığı yetkili organlara **parti marşı** olarak önerilen **Merşa PRK'**yi birkaç arkadaş Saz eşliğinde koro halinde sunacaklar.(...)

(Parti Marşı okunuyor ve konferans kapanıyor...)

***

MERŞA PRK

Pêşmergenin em

Şoreşgerin em

Li çîyayên Kurdistan

Xortên jîrin em

Em Partîya Rizgarî

Em nebin welat tarî

Dil şewitin dil qijîn

Dijmin bime nikarî

Agir bibarî agir bibarî

(Nakarât)

Em Partîya welat in
Em azadî şewat in
Welat ketî zahmetî
Em ji bo wî xelat in
Li bajara biqijîn
Çîya ber rîya meye
Erd û êzman bihejîn
Şoreşgerî ya meye

*
(Nakarat)

*
Bedêl bi me jî bibe
Ala Partî qet nexin
Li hemberî her çara
Serxwebûna welat in
Ey partîzan keç û xort
Doza Newroz bikin gur
Serokê me li peşî
Bimeşînin têk rê Kurd

*
(Nakarat)

Not: Genel olarak bant çözümlerinde eksik olan cümleler tamamlanmış, bu tür yerler (...) olarak belirtilmiştir. Buna karşın anlaşılmayan yerlere ise, (anlaşılmadı) şeklinde belirleme konulmuş ve metin bir bütün olarak bantlardaki muhtevası aynen korunarak redakte edilmiştir. Tekrarlar çıkarılıp, gramatik ve imla düzeltmeleri yapılmıştır. - Basın/Yayın Merkezi -

I. KONFERANS

tutanak ve belgeler

no / no
3 / 4

ÇIKIYOR !

no
2

büyük kararlar için

küçük

düşünceler”

ÇIKTI !

www.arsivakurd.org

Açıklama:

Daha önce açıkladığımız gibi, PRK(rızgari) I. Konferans tutanak ve belgelerini çok kapsamlı olduğundan, basıma hazırlanması uzun zaman aldı. Basımı yapılacağı sırada ise, Parti Polit Büro'sunun 6 nolu Parti Genelgesi çerçevesinde yayını geçici olarak durduruldu. Partimizin, Ekim 1992 içinde 5. kuruluş yıldönümü çalışmaları dolayısıyla Konferans tutanak ve belgelerinin yayınlanmasından mutluyuz. Ayrıca, Kürtçe olarak da yayına hazırlanmaktadır..

1 NOLU Yayın, Parti Genel Sekreteri'nin Konferans açış konuşmasını içermektedir. Bütünlük sağlaması açısından Genel sekreterin konferans kapanış konuşması ile, Konferansın açılışı ve programını da metne almayı uygun gördük.

Konferans tutanak ve belgelerinin, içinde bulunan ideolojik - teorik karmaşa karşısında KUKM'ne büyük katkılar sağlayacağı inancındayız.

SSCB ve Doğu Bloku'ndaki çözümlüğün ve dolayısıyla emperyalizmin "tek ve vazgeçilmez" güç haline gelişinin ve getirilişinin etkilerinin içimizdeki yansıması; ayrılıklar ve tüm bunlara karşı duruşumuzun netleşmesi açısından da bu belgelerin kamuoyunun bilgisine sunulması ayrı bir önem arz etmektedir.

Saygılarımızla.

NO:1/ Genel Sekreter'in Konferans "Açış ve Kapanış Konuşmaları" (Konferans Programı).

Partîya Rizgarîya Kurdistan I. Konferansı 12-26 Temmuz 1991 tarihleri arasında illegal koşullarda toplanmıştı.

★
Bijî Konferansa l'emîn ya
PRK-Rizgarî